

**PEOPLE' PARTICIPATION IN MAKING DEVELOPMENT PLANS OF
PAKIEB SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN
KHUMUANG DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

Kanjana Chaikamming

เลขทะเบียนหนังสือ.....	185705
Bib - Id.....	58302
Barcode.....	1000 194332
เลขเรียกหนังสือ.....	352.14
	04227

๘๕

๗-๒
๒๕๕๔

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration Program in Public Administration**

November 2011

Copyright of Buriram Rajabhat Unibversity

**PEOPLE' PARTICIPATION IN MAKING DEVELOPMENT PLANS OF
PAKIEB SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN
KHUMUANG DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

Kanjana Chaikamming

เลขทะเบียนหนังสือ.....	185705
Bib - Id.....	58302
Barcode.....	1000 114332
เลขเรียกหนังสือ.....	352.14
	04257

8.2

ท.2
2554

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration Program in Public Administration**

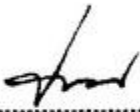
November 2011

Copyright of Buriram Rajabhat Unibversity

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระของ
นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน)

ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเทียน)

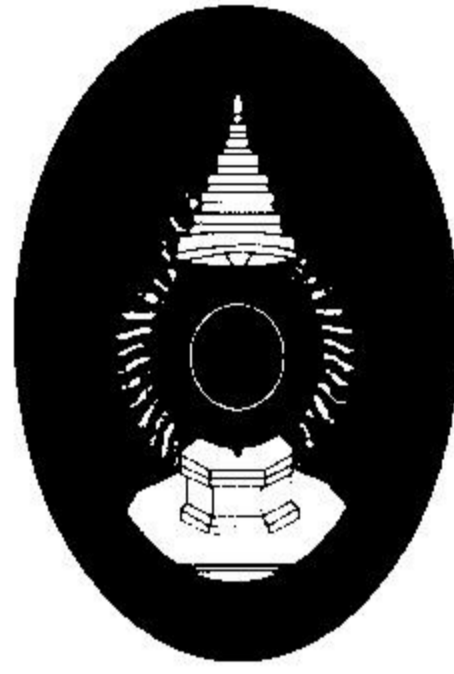

.....กรรมการ
(ดร. ชูเกียรติ จารัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน.....17 พ.ย. 2554 พ.ศ.....

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระของ
นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประชัน คณะเนวัน)
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเทียน)

.....กรรมการ
(ดร. ชูเกียรติ จารัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)
วันที่.....เดือน.....17.....พ.ย. 2554 พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	กาญจนา ไชยคำมิ่ง		
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน	ที่ปรึกษาหลัก	
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติและด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open-ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9018 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา และด้านการนำไปสู่การปฏิบัติและด้านการเตรียมแผนการพัฒนาตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้โครงการทุกโครงการที่ประชาชนเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ควรได้รับการสนับสนุน รองลงมา คือ ต้องการให้ประชาสัมพันธการดำเนินโครงการแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง และ ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน ตามลำดับ

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	กาญจนา ไชยคำมิ่ง		
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คะเนวัน	ที่ปรึกษาหลัก	
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติและด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ และแบบปลายเปิด (Open – ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9018 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา และด้านการนำไปสู่การปฏิบัติและด้านการเตรียมแผนการพัฒนาตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้โครงการทุกโครงการที่ประชาชนเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ควรได้รับการสนับสนุน รองลงมา คือ ต้องการให้ประชาสัมพันธการดำเนินโครงการแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง และ ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน ตามลำดับ

TITLE People's Participation in Making Development Plans of Pakieb Subdistrict
Administrative Organization in Khumuang District, Buriram Province

AUTHOR Kanjana Chamming

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

	Associate Professor Prajan Kanawan	Major Advisor
	Associate Professor Prasit Suwanarak	Co – advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2011

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the people's participation in making development plans of Pakieb Subdistrict Administrative Organization in Khumuang District, Buriram Province in 4 aspects, namely, development plans making preparation, development plans making, taking the development plans into action; and development plans following-up and evaluation. The samples were 367 people, selected by using the Table of Krejcie & Morgan and simple random sampling, respectively. The research instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire, including check list, 6-rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.9018. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The findings were as follows:

1. The people's participation in making development plans of Pakieb Subdistrict Administrative Organization in Khumuang District, Buriram Province as a whole was at "high" level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at "moderate" levels. The ranking from the highest to the lowest mean scores were development plans following-up and evaluation, development plans making, taking the development plans into action, and development plans making preparation, respectively.

2. The additional opinions and suggestions of people in Pakieb Subdistrict Administrative Organization in Khumuang District, Buriram Province with the highest percentages were that people do need all proposed projects in the meetings to Subdistrict Administrative Organization to support the budget, followed by people need all projects

TITLE People's Participation in Making Development Plans of Pakieb Subdistrict
Administrative Organization in Khumuang District, Buriram Province

AUTHOR Kanjana Chamming

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

Associate Professor Prajan Kanawan Major Advisor

Associate Professor Prasit Suwanarak Co – advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2011

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the people's participation in making development plans of Pakieb Subdistrict Administrative Organization in Khumuang District, Buriram Province in 4 aspects, namely, development plans making preparation, development plans making, taking the development plans into action; and development plans following-up and evaluation. The samples were 367 people, selected by using the Table of Krejcie & Morgan and simple random sampling, respectively. The research instrument used for collecting the data was a 3-part questionnaire, including check list, 6-rating scale, and open-ended form with its reliability at 0.9018. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation. The findings were as follows:

1. The people's participation in making development plans of Pakieb Subdistrict Administrative Organization in Khumuang District, Buriram Province as a whole was at "high" level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at "moderate" levels. The ranking from the highest to the lowest mean scores were development plans following-up and evaluation, development plans making, taking the development plans into action, and development plans making preparation, respectively.

2. The additional opinions and suggestions of people in Pakieb Subdistrict Administrative Organization in Khumuang District, Buriram Province with the highest percentages were that people do need all proposed projects in the meetings to Subdistrict Administrative Organization to support the budget, followed by people need all projects

operation should be publicized to people thoroughly, and the budget allocation should be provided in local development covering all aspects, respectively.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

operation should be publicized to people thoroughly, and the budget allocation should be provided in local development covering all aspects, respectively.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน ประธานกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ กรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการประสานการจัดทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวมินทร์ ประชานันท์ รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นายเดีว เปรียบสม นายกองค้การบริหาร ส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และนายธีรศักดิ์ ศรีนิลล์ ปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง และแก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำให้เกิดสติปัญญา ความรู้ วิชาชีพ ตลอดจนชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

กาญจนา ไชยคำมิ่ง

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน ประธานกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ กรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการประสานการจัดทำการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวมินทร์ ประชานันท์ รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นายเอียว เปรียบสม นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ และนายธีรศักดิ์ ศรีนิลก์ ปลัดกองจัดการบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงและแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำให้เกิดสติปัญญา ความรู้ วิชาชีพ ตลอดจนชี้แนะคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

กาญจนา ไชยคำมิ่ง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	23
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	27
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	23
การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	27
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
ความมุ่งหมายของการวิจัย	59
วิธีการดำเนินวิจัย	59
สรุปผลการวิจัย	60
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	64
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	64
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	64
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	72
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย	76
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	78
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	80
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
ความมุ่งหมายของการวิจัย	59
วิธีการดำเนินวิจัย	59
สรุปผลการวิจัย	60
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	64
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	64
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	64
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	71
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	72
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย	76
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	78
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	80
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม	86
ประวัติย่อของผู้วิจัย	89

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน.....	43
2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม และรายด้าน	52
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ....	53
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ	54
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมและ รายข้อ	56
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวม และรายข้อ	57
8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	58

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน.....	43
2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	50
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวม และรายด้าน	52
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ....	53
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ	54
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมและ รายข้อ	56
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวม และรายข้อ	57
8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	58

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แหล่งที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546.....	35

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แหล่งที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546..... 35

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. 2540 ในการปกครองตนเองและการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะทำให้เกิดมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบาทภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งกำหนดจุดมุ่งหมายหรือทิศทางในการพัฒนาตนให้ชัดเจน มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมภารกิจการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถบริหารงานในความรับผิดชอบตามที่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคจะถ่ายโอนให้อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารราชการส่วนกลาง และบริหารราชการส่วนภูมิภาค รวมทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์ การสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากร งบประมาณและทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลังจากที่มีการถ่ายโอนภารกิจในปีที่ 10 (พ.ศ. 2548 – 2553) จะเป็นช่วงเปลี่ยนผ่าน มีการปรับบทบาทของบริหารราชการส่วนกลาง บริหารราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจ มีการปรับกลไกความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบริหารราชการส่วนภูมิภาคอย่างกลมกลืน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น และทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2550 : 148-166)

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. 2540 ในการปกครองตนเองและการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะทำให้เกิดมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบาทภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งจะต้องมีการเตรียมการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณ และอัตรากำลังจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งกำหนดจุดมุ่งหมายหรือทิศทางในการพัฒนาตนให้ชัดเจน มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมภารกิจการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถบริหารงานในความรับผิดชอบตามที่ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคจะถ่ายโอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหารงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารราชการส่วนกลาง และบริหารราชการส่วนภูมิภาค รวมทั้งการพัฒนายุทธศาสตร์ การสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากร งบประมาณและทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลังจากที่มีการถ่ายโอนภารกิจในปีที่ 10 (พ.ศ. 2548 – 2553) จะเป็นช่วงเปลี่ยนผ่าน มีการปรับบทบาทของบริหารราชการส่วนกลาง บริหารราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจ มีการปรับกลไกความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบริหารราชการส่วนภูมิภาคอย่างกลมกลืน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้ดีขึ้น และทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2550 : 148-166)

การพัฒนาที่ผ่านมา มีการกระจายอำนาจให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีมากขึ้น โดยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนชุมชน ส่งเสริมกระบวนการประชาคม ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนพัฒนาอำเภอทุกชั้นตอนรวมทั้งมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน แผนแม่บทชุมชนเข้มแข็งที่เกิดจากคนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อรวบรวมความคิดเห็นกำหนดทิศทาง กำหนดแนวทาง กำหนดยุทธศาสตร์ กลไกกำกับ กำหนดอนาคต กำหนดแผนงาน ตลอดจนสร้างอุปนิสัยพันธะสัญญา หรือความเชื่อที่ดีของผู้คนให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยมีภาครัฐ ภาคการเมือง ภาคเอกชนเป็นที่เล็ง คอยสนับสนุนด้านข้อมูล ด้านวิชาการ ให้กำลังใจและสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550 : 66)

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นศูนย์บริหารการปกครองท้องถิ่น แต่ละตำบลมีความรู้ความรับผิดชอบดูแลพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอยู่แล้ว จึงควรที่จะนำหลักการมีส่วนร่วมมาพัฒนาท้องถิ่นโดยเริ่มจากประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลของตนเองให้มีความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นให้บังเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์การที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน หากประชาชนมีความต้องการหรือปัญหาองค์การก็มีรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้คิด ได้ทำ ได้ปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดว่าเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทต่อชุมชนท้องถิ่นมาก (ธนาวิทย์ กางการ. 2549 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนา ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์และสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างแท้จริงจากสภาพการดำเนินตามแผนพัฒนาที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากแผนงาน โครงการที่ดำเนินการ ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

การพัฒนาที่ผ่านมา มีการกระจายอำนาจให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนา มีมากขึ้น โดยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนชุมชน ส่งเสริมกระบวนการประชาคม ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนพัฒนาอำเภอทุกชั้นตอนรวมทั้งมีส่วนร่วมตรวจสอบติดตามการดำเนินงาน ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน แผนแม่บทชุมชนเข้มแข็งที่เกิดจากคนในชุมชนรวมตัวกันเพื่อรวบรวมความคิดกำหนดทิศทาง กำหนดแนวทาง กำหนดยุทธศาสตร์ กลไกกำกับ กำหนดอนาคต กำหนดแผนงาน ตลอดจนสร้างอุปนิสัยพันธะสัญญา หรือความเชื่อที่ดีของผู้คนให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันโดยมีภาครัฐ ภาคการเมือง ภาคเอกชนเป็นที่เล็ง คอยสนับสนุนด้านข้อมูล ด้านวิชาการ ให้กำลังใจและสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 : 66)

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นศูนย์บริหารการปกครองท้องถิ่น แต่ละตำบลมีความรู้ความรับผิดชอบดูแลพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอยู่แล้ว จึงควรที่จะนำหลักการมีส่วนร่วมมาพัฒนาท้องถิ่น โดยเริ่มจากประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลของตนเองให้มีความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นให้บังเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์การที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชน หากประชาชนมีความต้องการหรือปัญหาองค์การก็มีรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้คิด ได้ทำได้ปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดว่าเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทต่อชุมชนท้องถิ่นมาก (ธนาวิทย์ กางการ, 2549 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนา ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 เพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์และสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริงจากสภาพการดำเนินตามแผนพัฒนาที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากแผนงาน โครงการที่ดำเนินการไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

เหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นระบบประชาชนเข้าใจหลักการในการจัดทำแผนพัฒนาและการมีส่วนร่วม สามารถนำแผนพัฒนาที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดครอบคลุมทุกด้านในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาซึ่งช่วยทำให้แผนพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 18 หมู่บ้าน จำนวน 7,513 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเจจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 - 149) ได้

เหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นระบบประชาชนเข้าใจหลักการในการจัดทำแผนพัฒนาและการมีส่วนร่วม สามารถนำแผนพัฒนาที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดครอบคลุมทุกด้านในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาซึ่งช่วยทำให้แผนพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 18 หมู่บ้าน จำนวน 7,513 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148 - 149) ได้

ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. **ตัวแปรที่ศึกษา** ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนา

2. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ใน 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไปพร้อมทั้งแจ้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนา ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาคม

2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง การประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนราชการและประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและจัดทำเป็น โครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนา โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

2.3 ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ หมายถึง การเข้าร่วมดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาของท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ และได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. **ตัวแปรที่ศึกษา** ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. **การมีส่วนร่วม** หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนา

2. **การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล** หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ใน 4 ด้าน ได้แก่

2.1 **ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา** หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาเพื่อให้ผู้บริหารทราบถึงภารกิจที่จะต้องดำเนินการต่อไปพร้อมทั้งแจ้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนา ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หน่วยงานภายใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาคม

2.2 **ด้านการจัดทำแผนพัฒนา** หมายถึง การประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนราชการและประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนา โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

2.3 **ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ** หมายถึง การเข้าร่วมดำเนินการตามนโยบาย แผนงานโครงการและกิจกรรมตามแผนพัฒนาของท้องถิ่นให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ และได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

2.4 ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ โดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัยครั้งนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
5. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมเป็นการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นผลรวมของข้อผูกมัดจากแต่ละคนบนพื้นฐานของความเชื่อว่าโครงการเป็นของพวกเขา เพื่อพวกเขา และโดยพวกเขา ที่แสดงออกมาเป็นรูปแบบพฤติกรรมร่วม เป็นการแสดงพฤติกรรมของผลประโยชน์ร่วม ดังนั้นการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ เป็นการพบปะของผู้คนที่มีความหลากหลายด้านข้อมูล ประสบการณ์ และความคิดมาร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา วางแผนงาน ดำเนินงาน และติดตามประเมินผลการทำงานร่วมกัน โดยใช้ความแตกต่างหลากหลายของแต่ละคนเป็นจุดแข็งในการทิวคุณความสำเร็จ การมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ชูเกียรติ เปี่ยมศรี (2543 : 21) ได้อธิบายเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีมากจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการณ์นั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่คนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้น องค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ โดยขอนำมากล่าวเพื่อกำหนดกรอบในการวิจัยครั้งนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
5. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมเป็นการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นผลรวมของข้อผูกมัดจากแต่ละคนบนพื้นฐานของความเชื่อว่าโครงการเป็นของพวกเขา เพื่อพวกเขา และโดยพวกเขา ที่แสดงออกมาเป็นรูปแบบพฤติกรรมร่วม เป็นการแสดงพฤติกรรมของผลประโยชน์ร่วม ดังนั้นการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ เป็นการพบปะของผู้คนที่มีความหลากหลายด้านข้อมูล ประสบการณ์ และความคิดมาร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา วางแผนงาน ดำเนินงาน และติดตามประเมินผลการทำงานร่วมกัน โดยใช้ความแตกต่างหลากหลายของแต่ละคนเป็นจุดแข็งในการทวิคูณความสำเร็จ การมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

ชูเกียรติ เปี่ยมศรี (2543 : 21) ได้อธิบายเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีการเกิดความคิดริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติการณ์นั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นแรกของการที่คนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่า ปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มหรือทำในนามกลุ่มนั้นกระทำผ่านองค์การ (Organization) ดังนั้น องค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ และคณะ (2547 : 85) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งการร่วมมือนี้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการคิด การตัดสินใจ และกำหนดเป้าหมาย รับผิดชอบต่อผลการดำเนินการต่าง ๆ และมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น

จักรพงษ์ สงวนชม (2549 : 24) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของคนในชุมชน

ความหมายดังกล่าวข้างต้น ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในด้านการตัดสินใจของการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติตาม การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ดังนั้น การมีส่วนร่วมความหมายนี้ จึงเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นถึงขั้นเป็นผู้นำของการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผนและการปฏิบัติตามแผนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาของสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการปลดปล่อยประชาชนให้หลุดพ้นจากการเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมซึ่งประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติ การรับผิดชอบ ตลอดจนการรับข้อมูลข่าวสารของประชาชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้

ประยูร ศรีประสาธน์ (2542 : 5) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วม ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ

2.1.2 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิก

กลุ่ม

2.1.3 ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมได้ ดังนี้

2.2.1 ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ

2.2.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้

ไพศาล สรรสรวิสุทธิ และคณะ (2547 : 85) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งการร่วมมือนี้ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันในการคิด การตัดสินใจ และกำหนดเป้าหมาย รับผิดชอบต่อผลการดำเนินการต่าง ๆ และมีความรู้ดีกว่าตนเองเป็นเจ้าของกิจกรรมนั้น

จักรพงษ์ สงวนชม (2549 : 24) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันเป็นผลประโยชน์ร่วมกันของคนในชุมชน

ความหมายดังกล่าวข้างต้น ได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเท่าเทียมกันในด้าน การตัดสินใจของการกำหนดนโยบาย การวางแผนปฏิบัติตาม การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ และการแบ่งสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ดังนั้น การมีส่วนร่วมความหมายนี้ จึงเป็นการกำหนดเป้าหมายที่ให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นถึงขั้นเป็นตัวนำของการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผนและการปฏิบัติตามแผนเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาของสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการปลดปล่อยประชาชนให้หลุดพ้นจากการเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมซึ่งประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติ การรับผิดชอบ ตลอดจนการรับข้อมูลข่าวสารของประชาชนเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้

ประยูร ศรีประสาธน์ (2542 : 5) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วม ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ

2.1.2 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม

2.1.3 ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยต่อการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมได้ ดังนี้

2.2.1 ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ

2.2.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้

2.2.3 การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร

คูฟแมน (Koufman, 1949 : 7) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบทพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนในแต่ละกลุ่ม ซึ่งแตกต่างกันด้าน เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ประสบการณ์ รวมตัวกันในด้านความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในแต่ละเรื่องเพื่อให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ

3. ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น มีนักวิชาการ ได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

3.1 อภิญา กังสนารักษ์ (2544 : 14 – 15) ได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ

3.1.1 การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ

3.1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยากรที่จะใช้ในโครงการ

3.1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

3.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวก็ได้

3.2 อकिन รพีพัฒน์ (2547 : 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

3.2.1 การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข

3.2.2 การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา

3.2.3 การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

3.2.4 การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

3.3 วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2547.ออนไลน์) ได้สรุปขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน และนำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ ได้แก่

2.2.3 การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร

คูฟแมน (Koufman. 1949 : 7) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนในแต่ละกลุ่ม ซึ่งแตกต่างกันด้าน เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ประสบการณ์ รวมตัวกันในด้านความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในแต่ละเรื่องเพื่อให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ

3. ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน

การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน เพื่อการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนนั้น มีนักวิชาการ ได้เสนอแนวคิดถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

3.1 อภิญา กังสนารักษ์ (2544 : 14 – 15) ได้นำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน คือ

3.1.1 การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ

3.1.2 การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ

3.1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

3.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันก็ได้

3.2 อคิน รพีพัฒน์ (2547 : 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

3.2.1 การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข

3.2.2 การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา

3.2.3 การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

3.2.4 การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

3.3 วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2547.ออนไลน์) ได้สรุปขั้นตอนการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน และนำเสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ ได้แก่

3.3.1 ลักษณะที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) การคิด
- 2) การตัดสินใจ
- 3) การวางแผน
- 4) การลงมือปฏิบัติ

ลักษณะที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) การกำหนดปัญหา
- 2) การวางแผน
- 3) การดำเนินงาน
- 4) การประเมินผล
- 5) การบำรุงรักษา และพัฒนาให้คงไว้

3.4 ฟอรัมรอฟ (Fomaroff. 1980 : 104) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

3.4.1 การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

3.4.2 การดำเนินงาน

3.4.3 การใช้บริการจากโครงการ

3.4.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชน เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ทั้งนี้ ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึง วิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม เพราะกลุ่มคนในชุมชน มีความแตกต่างกันใน ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนโดยสรุปมีขั้นตอนทั้งสิ้น 5 ขั้นตอนคือ

- 1) การวิเคราะห์ - สังเคราะห์ปัญหาของชุมชน
- 2) การวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต
- 3) การกำหนดกิจกรรม
- 4) การดำเนินกิจกรรม
- และ 5) การประเมินผลกิจกรรม

ซึ่งเป็นขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีหน่วยงานภาครัฐคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวกเท่านั้น

3.3.1 ลักษณะที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) การคิด
- 2) การตัดสินใจ
- 3) การวางแผน
- 4) การลงมือปฏิบัติ

ลักษณะที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) การกำหนดปัญหา
- 2) การวางแผน
- 3) การดำเนินงาน
- 4) การประเมินผล
- 5) การบำรุงรักษา และพัฒนาให้คงไว้

3.4 ฟอรัมรอฟ (Fomaroff. 1980 : 104) เสนอว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม ดังนี้

3.4.1 การวางแผน รวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

3.4.2 การดำเนินงาน

3.4.3 การใช้บริการจากโครงการ

3.4.4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

จากการศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ทั้งนี้ ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึง วิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม เพราะกลุ่มคนในชุมชน มีความแตกต่างกันใน ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนโดยสรุปมีขั้นตอนทั้งสิ้น 5 ขั้นตอนคือ

- 1) การวิเคราะห์ - สังเคราะห์ปัญหาของชุมชน
- 2) การวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต
- 3) การกำหนดกิจกรรม
- 4) การดำเนินกิจกรรม
- และ 5) การประเมินผลกิจกรรม

ซึ่งเป็นขั้นตอนของการเข้ามามีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีหน่วยงานภาครัฐคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำหรืออำนวยความสะดวกเท่านั้น

4. ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การจัดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมโครงการต่างๆ มีประโยชน์หลายประการ นักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ดังนี้ (พัชรี สีโรรส และคนอื่นๆ . 2548 : 9)

4.1 เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่ในการตัดสินใจให้รอบคอบขึ้น

4.2 การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาเมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ

4.3 การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4.4 การเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

4.5 การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรงได้

4.6 ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชนและเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความห่วงกังวลของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมนั้นทำให้ประชาชนได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมีการเพิ่มการตัดสินใจ กระตือรือร้นลดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นซึ่งประชาชนเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่ตนเองได้รับอีกทางหนึ่ง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับท้องถิ่น เพราะแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นตัวกำหนดทิศทางของการพัฒนาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้แผนพัฒนาของท้องถิ่นยังเป็นตัวกำหนดงบประมาณที่จะใช้จ่ายในงบประมาณในแต่ละท้องถิ่นด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนา และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น โดยให้มีการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

4. ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การจัดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมโครงการต่างๆ มีประโยชน์หลายประการ นักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ดังนี้ (พัชรี สิโรต และคนอื่นๆ .2548 : 9)

4.1 เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่ในการตัดสินใจให้รอบคอบขึ้น

4.2 การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาเมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ

4.3 การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4.4 การเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

4.5 การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรงได้

4.6 ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชนและเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความห่วงกังวลของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมนั้นทำให้ประชาชนได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมีการเพิ่มการตัดสินใจ กระตือรือร้นลดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นซึ่งประชาชนเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่ตนเองได้รับอีกทางหนึ่ง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับท้องถิ่น เพราะแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นตัวกำหนดทิศทางของการพัฒนาท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้แผนพัฒนาของท้องถิ่นยังเป็นตัวกำหนดงบประมาณที่จะใช้จ่ายในงบประมาณในแต่ละท้องถิ่นด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนา และกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น โดยให้มีการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

1. ความหมายของการวางแผน

การวางแผนเป็นตัวชี้เป้าในกิจกรรมตามที่ชุมชนต้องการซึ่งสามารถกำหนดชัดเจนว่ากิจกรรมใดชุมชนสามารถทำได้ กิจกรรมใดที่ชุมชนต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการต่าง ๆ ความหมายของการวางแผนได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวางแผน ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548 : 17) ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่าเป็นการพิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนาเปรียบเสมือนสะพานเชื่อม โยงระหว่างปัจจุบันและอนาคต เป็นการคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ฉะนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติงาน มีรากฐานการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ ความรู้และการคาดคะเนอย่างใช้ดุลยพินิจ

เทียนฉาย กิระนันท์ (ม.ป.ป. : 1-2) ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่า หมายถึง “กระบวนการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการกำหนดกรอบและแนวทางในการดำเนินงานเป็นกระบวนการที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการ ทิศทาง และวิธีการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด และภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นระบบ มีความต่อเนื่องสอดคล้องในการกำหนดและตัดสินใจล่วงหน้าสำหรับกิจกรรมหนึ่ง ๆ ว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด ที่ใด โดยใคร” นอกจากนี้ยังระบุไว้ว่า “แผน” เป็นผลผลิตของการวางแผนเป็นผลลัพธ์ที่เป็นเอกสารที่ได้จากกระบวนการวางแผนทั้งกระบวนการ สำหรับใช้เป็นหลักฐานยืนยันการวางแผนที่ได้จัดทำขึ้น

สมบัติ อารงธัญวงศ์ (2544 : 55) ให้ความหมายของการวางแผน หมายถึง การวางอนาคตไว้สำหรับความเจริญก้าวหน้าของประเทศ และความอยู่รอดขององค์กร นักบริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำประเทศหรือผู้นำองค์กรล้วนต้องเห็นคุณค่าและความสำคัญ ซึ่งเป็นการที่จะนำพาประเทศและองค์กรประสบผลสำเร็จ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2546 : 110) กล่าวถึงการวางแผนว่า เป็นกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ อันประกอบด้วยลักษณะงานที่เกี่ยวกับภารกิจขององค์กร และวัตถุประสงค์ขององค์กรทั้งระยะสั้นและระยะยาว การเลือกยุทธวิธีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และการตัดสินใจจัดทรัพยากรทางการบริหารให้เหมาะสม

ดังนั้น การวางแผน หมายถึง กระบวนการวินิจฉัยและการตัดสินใจที่เกี่ยวกับสภาพการณ์และการกำหนดสิ่งที่ต้องการที่จะพัฒนาในองค์กรไว้ในอนาคต เพื่อที่จะได้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งการกำหนดแนวทางการพัฒนาต้องมีแบบแผนการพัฒนาที่ชัดเจนมีขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้

1. ความหมายของการวางแผน

การวางแผนเป็นตัวชี้เป้าในกิจกรรมตามที่ชุมชนต้องการซึ่งสามารถกำหนดชัดเจนว่ากิจกรรมใดชุมชนสามารถทำได้ กิจกรรมใดที่ชุมชนต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการต่าง ๆ ความหมายของการวางแผนได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวางแผน ดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548 : 17) ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่าเป็นการพิจารณาแนวทางการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนาเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันและอนาคต เป็นการคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ฉะนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติงาน มีรากฐานการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ ความรู้และการคาดคะเนอย่างใช้ดุลยพินิจ

เทียนฉาย กิระนันท์ (ม.ป.ป : 1 - 2) ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่า หมายถึง “กระบวนการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการกำหนดกรอบและแนวทางในการดำเนินงานเป็นกระบวนการที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการ ทิศทาง และวิธีการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดขึ้น ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด และภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นระบบ มีความต่อเนื่องสอดคล้องในการกำหนดและตัดสินใจล่วงหน้าสำหรับกิจกรรมหนึ่ง ๆ ว่าจะทำอะไร อย่างไร เมื่อใด ที่ใด โดยใคร” นอกจากนี้ยังระบุว่า “แผน” เป็นผลผลิตของการวางแผนเป็นผลลัพธ์ที่เป็นเอกสารที่ได้จากกระบวนการวางแผนทั้งกระบวนการ สำหรับใช้เป็นหลักฐานยืนยันการวางแผนที่ได้จัดทำขึ้น

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2544 : 55) ให้ความหมายของการวางแผน หมายถึง การวางแผนอนาคตไว้สำหรับความเจริญก้าวหน้าของประเทศ และความอยู่รอดขององค์กร นักบริหารจะต้องมีวิสัยทัศน์ ไม่ว่าจะผู้นำประเทศหรือผู้นำองค์กรล้วนต้องเห็นคุณค่าและความสำคัญ ซึ่งเป็นการที่จะนำพาประเทศและองค์กรประสบผลสำเร็จ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2546 : 110) กล่าวถึงการวางแผนว่า เป็นกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ อันประกอบด้วยลักษณะงานที่เกี่ยวกับภารกิจขององค์กร และวัตถุประสงค์ขององค์กรทั้งระยะสั้นและระยะยาว การเลือกยุทธวิธีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และการตัดสินใจจัดทรัพยากรทางการบริหารให้เหมาะสม

ดังนั้น การวางแผน หมายถึง กระบวนการวินิจฉัยและการตัดสินใจที่เกี่ยวกับสภาพการณ์และการกำหนดสิ่งที่ต้องการที่จะพัฒนาในองค์กรไว้ในอนาคต เพื่อที่จะได้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งการกำหนดแนวทางการพัฒนาต้องมีแบบแผนการพัฒนาที่ชัดเจนมีขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้

2. ประโยชน์ของการวางแผน (Advantages of Planning)

โดยทั่วไปการวางแผนคือการกำหนดความต้องการ การกระทำ วิธีการปฏิบัติ รวมถึงผลจากการกระทำที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้หลักวิชาการ เหตุผล รวมทั้งตัวเลขข้อมูล และปัญหาประกอบ ทำให้นักบริหารหรือผู้ปฏิบัติได้ทราบว่าทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร เพื่ออะไรอย่างแน่ชัด เป็นแนวทางนำไปสู่การทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง อย่างได้ผล ประโยชน์ที่ได้จึงเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การทำงานที่ถูกต้องและอย่างได้ผล การมีแผนทำให้รักษาระดับความคงเส้นคงวา หรือมีคุณภาพ ในเรื่องของความไม่แน่นอน ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการตัดสินใจ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างประหยัด และทำงานได้มีประสิทธิภาพช่วยให้ค่าใช้จ่ายลดลง การประสานงานมีความผิดพลาดน้อย ทำให้การควบคุมง่ายขึ้นปกติแล้วในแผนกำหนด เป้าหมายวัตถุประสงค์ของแผนงาน รวมทั้งมาตรฐานการปฏิบัติและมีการกำหนดผลที่ได้ หรือผลงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไร การกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีปฏิบัติในแผนอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต จะได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในบางกรณีเช่น ถ้าเกิดกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผนแล้วจะดำเนินการตัดสินใจอย่างไร ที่ยังคงคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของแผนเป็นหลัก การวางแผนที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น . 2546 : 3)

2.1 บรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) การวางแผนทุกครั้งจะมีจุดหมายปลายทาง เพื่อให้องค์การบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของการวางแผน ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสะดวกและเกิดผลดี

2.2 ประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการให้องค์การบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่าง ๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมีความต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่าง ๆ ที่ทำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า นับว่าเป็นการลดต้นทุนที่ดี ก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์กร

2.3 ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty) การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนในอนาคตลง เพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต การวางแผนที่มีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้ว ทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต และได้หาแนวทางในการพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

2. ประโยชน์ของการวางแผน (Advantages of Planning)

โดยทั่วไปการวางแผนคือการกำหนดความต้องการ การกระทำ วิธีการปฏิบัติ รวมถึงผลจากการกระทำที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้หลักวิชาการ เหตุผล รวมทั้งตัวเลขข้อมูล และปัญหาประกอบ ทำให้นักบริหารหรือผู้ปฏิบัติได้ทราบว่าทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร เพื่ออะไรอย่างแน่ชัด เป็นแนวทางนำไปสู่การกระทำที่ได้อย่างถูกต้อง อย่างได้ผล ประโยชน์ที่ได้จึงเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การทำงานที่ถูกต้องและอย่างได้ผล การมีแผนทำให้รักษาระดับความคงเส้นคงวา หรือมีคุณภาพ ในเรื่องของความไม่แน่นอน ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการตัดสินใจ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างประหยัด และทำงานได้มีประสิทธิภาพช่วยให้ค่าใช้จ่ายลดลง การประสานงานมีความผิดพลาดน้อย ทำให้การควบคุมง่ายขึ้นปกติแล้วในแผนกำหนด เป้าหมายวัตถุประสงค์ของแผนงาน รวมทั้งมาตรฐานการปฏิบัติและมีการกำหนดผลที่ได้ หรือผลงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร การกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีปฏิบัติในแผนอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต จะได้กำหนดไว้ล่วงหน้าในบางกรณีเช่น ถ้าเกิดกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผนแล้วจะดำเนินการตัดสินใจอย่างไร ที่ยังคงคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของแผนเป็นหลัก การวางแผนที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดประโยชน์ ดังต่อไปนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น . 2546 : 3)

2.1 บรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) การวางแผนทุกครั้งจะมีจุดหมายปลายทาง เพื่อให้องค์การบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของการวางแผน ถ้าจุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างสะดวกและเกิดผลดี

2.2 ประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการให้องค์การบรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่าง ๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมีความต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่าง ๆ ที่ทำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า นับว่าเป็นการลดต้นทุนที่ดี ก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์กร

2.3 ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty) การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนในอนาคตลง เพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ในอนาคต การวางแผนที่มีประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้ว ทำการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต และได้หาแนวทางในการพิจารณาป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

2.4 เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basis of Control) การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่การควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการคู่กันอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม กล่าวได้ว่า แผนกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน้าที่การควบคุม

2.5 ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourage Innovation and Creativity) การวางแผนเป็นพื้นฐานด้านการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ (นวัตกรรม) และความคิดสร้างสรรค์ทั้งนี้เนื่องจากขณะที่ฝ่ายจัดการมีการวางแผนกันนั้นจะเป็นการระดมปัญหาของคณะผู้ทำงานด้านการวางแผนทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ และความคิดสร้างสรรค์ นำมาใช้ประโยชน์แก่องค์กร

2.6 พัฒนาแรงจูงใจ (Improve Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของผู้บริหาร และยังเป็นการพัฒนาแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มคนงานด้วย เพราะเขารู้อย่างชัดเจนว่าองค์การคาดหวังอะไรจากเขาบ้าง นอกจากนี้การวางแผนยังเป็นเครื่องมือฝึกและพัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับผู้บริหารในอนาคต

2.7 พัฒนาการแข่งขัน (Improve Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้องค์กรมีการแข่งขันกันมากกว่าองค์กรที่ไม่มีการวางแผนหรือมีการวางแผนที่ขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงาน เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.8 ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดวางไว้มุ่งไปที่จุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการจัดประสานงานในฝ่ายต่างๆ ขององค์การ เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในแต่ละฝ่ายขององค์การ

กล่าวโดยสรุป การวางแผนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้ความเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. หลักการพื้นฐานในการวางแผน

การวางแผนเป็นการคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต และตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยผ่านกระบวนการคิดก่อนทำ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น การวางแผนประกอบด้วยหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ คือ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2546 : 5 – 6)

2.4 เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basis of Control) การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่การควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการคู่กันอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม กล่าวได้ว่า แผนกำหนดจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานในหน้าที่การควบคุม

2.5 ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ (Encourage Innovation and Creativity) การวางแผนเป็นพื้นฐานด้านการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่ ๆ (นวัตกรรม) และความคิดสร้างสรรค์ทั้งนี้เนื่องจากขณะที่ฝ่ายจัดการมีการวางแผนกันนั้นจะเป็นการระดมปัญหาของคณะผู้ทำงานด้านการวางแผนทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ และความคิดสร้างสรรค์ นำมาใช้ประโยชน์แก่องค์กร

2.6 พัฒนาแรงจูงใจ (Improve Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความร่วมแรงร่วมใจในการทำงานของผู้บริหาร และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มคนงานด้วย เพราะเขารู้อย่างชัดเจนว่าองค์การคาดหวังอะไรจากเขาบ้าง นอกจากนี้การวางแผนยังเป็นเครื่องมือฝึกและพัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับผู้บริหารในอนาคต

2.7 พัฒนาการแข่งขัน (Improve Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้องค์การมีการแข่งขันกันมากกว่าองค์การที่ไม่มีการวางแผนหรือมีการวางแผนที่ขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการขยายขอบข่ายการทำงาน เปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.8 ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนได้สร้างความมั่นใจในเรื่องเอกภาพที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดวางไว้มุ่งไปที่จุดมุ่งหมายเดียวกัน มีการจัดประสานงานในฝ่ายต่างๆ ขององค์การ เพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในแต่ละฝ่ายขององค์การ

กล่าวโดยสรุป การวางแผนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้ความเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. หลักการพื้นฐานในการวางแผน

การวางแผนเป็นการคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต และตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยผ่านกระบวนการคิดก่อนทำ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น การวางแผนประกอบด้วยหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ คือ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 5 – 6)

3.1 การวางแผนจะต้องสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ (Contribution of Purpose and Objectives) ในการวางแผน ผู้วางแผนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญว่าเป้าหมายของแผนทุกแผนที่กำหนดขึ้นนั้น จะต้องเกื้อหนุนและอำนวยความสะดวกให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การสัมฤทธิ์ผล หลักการนี้เกิดขึ้นจากธรรมชาติขององค์การธุรกิจต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้วัตถุประสงค์ของกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันในองค์กรบรรลุตามเป้าหมาย

3.2 การวางแผนเป็นงานอันดับแรกของกระบวนการจัดการ (Primary Step of Management Process) ซึ่งกระบวนการจัดการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การสั่งการ การควบคุม การวางแผนเป็นงานเริ่มต้นก่อนขั้นตอนอื่น ทั้งนี้เพราะว่าการวางแผนจะเป็นตัวสนับสนุนให้งานด้านอื่น ๆ ดำเนินไปด้วยความสอดคล้อง

3.3 การวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกคน (Pervasiveness of Planning) การวางแผนเป็นงานของผู้บริหารทุกระดับที่จะต้องทำแล้วแต่ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารในระดับที่ต่างกันก็มีความรับผิดชอบควบคุมให้งานที่ตนกระทำอยู่ให้ประสบความสำเร็จ ฉะนั้นการวางแผนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

3.4 ประสิทธิภาพของแผนงาน (Efficiency of Planning) ในการวางแผนนั้น ผู้วางแผนจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของการวางแผน ซึ่งสามารถพิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการลงทุนอย่างประหยัดและคุ้มค่า เช่น การใช้เวลา เงิน เครื่องมือ แรงงาน และการบริหารที่ดีสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิกในองค์การ

กล่าวโดยสรุป การวางแผนเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำแนวทางของการวางแผนไปใช้ในการบริหารองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จ

4. ขั้นตอนในการจัดทำแผน

การดำเนินงานใด ๆ ก็ตามควรจะมีลำดับขั้น และขั้นตอนทั้งนี้เพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การวางแผนก็เช่นกันจำเป็นต้องทำต่อเนื่องเป็นกระบวนการลำดับขั้นในการวางแผน พร้อมนี้ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุภาพร พิศาลบุตร (2548 : 56 - 59) ได้นำเสนอตัวแบบการวางแผน (Planning Model) หรือกรอบของกระบวนการวางแผน (Conceptual Framework) ว่ามีขั้นตอนหลัก 4 ประการตามลำดับที่สัมพันธ์กันคือการทบทวนข้อมูลเบื้องต้น การประมวลทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา การกำหนดการควบคุมกำกับงาน และการกำหนดการอำนวยความสะดวก

4.1 การทบทวนข้อมูลเบื้องต้น เป็นการประเมินสถานการณ์ในบริบทหรือภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่และที่เป็นแนวโน้มในช่วงระยะเวลาที่แผนงานครอบคลุมไว้ โดยการประเมิน

3.1 การวางแผนจะต้องสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ (Contribution of Purpose and Objectives) ในการวางแผน ผู้วางแผนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญว่าเป้าหมายของแผนทุกแผนที่กำหนดขึ้นนั้น จะต้องเกื้อหนุนและอำนวยความสะดวกให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การสัมฤทธิ์ผล หลักการนี้เกิดขึ้นจากธรรมชาติขององค์การธุรกิจต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้วัตถุประสงค์ของกลุ่มบุคคลที่ร่วมกันในองค์กรบรรลุตามเป้าหมาย

3.2 การวางแผนเป็นงานอันดับแรกของกระบวนการจัดการ (Primary Step of Management Process) ซึ่งกระบวนการจัดการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบริหารงานบุคคล การสั่งการ การควบคุม การวางแผนเป็นงานเริ่มต้นก่อนขั้นตอนอื่น ทั้งนี้เพราะว่าการวางแผนจะเป็นตัวสนับสนุนให้งานด้านอื่น ๆ ดำเนินไปด้วยความสอดคล้อง

3.3 การวางแผนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกคน (Pervasiveness of Planning) การวางแผนเป็นงานของผู้บริหารทุกระดับที่จะต้องทำแล้วแต่ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารในระดับที่ต่างกันก็มีความรับผิดชอบควบคุมให้งานที่ตนกระทำอยู่ให้ประสบความสำเร็จฉะนั้นการวางแผนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

3.4 ประสิทธิภาพของแผนงาน (Efficiency of Planning) ในการวางแผนนั้น ผู้วางแผนจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพของการวางแผน ซึ่งสามารถพิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการลงทุนอย่างประหยัดและคุ้มค่า เช่น การใช้เวลา เงิน เครื่องมือ แรงงาน และการบริหารที่ดีสร้างความพึงพอใจให้แก่สมาชิกในองค์การ

กล่าวโดยสรุป การวางแผนเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำแนวทางของการวางแผนไปใช้ในการบริหารองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จ

4. ขั้นตอนในการจัดทำแผน

การดำเนินงานใด ๆ ก็ตามควรจะมีลำดับขั้น และขั้นตอนทั้งนี้เพื่อให้งานนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การวางแผนก็เช่นกันจำเป็นต้องทำต่อเนื่องเป็นกระบวนการลำดับขั้นในการวางแผน พร้อมนี้ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุภาพร ทิศาลบุตร (2548 : 56 - 59) ได้นำเสนอตัวแบบการวางแผน (Planning Model) หรือกรอบของกระบวนการวางแผน (Conceptual Framework) ว่ามีขั้นตอนหลัก 4 ประการตามลำดับที่สัมพันธ์กันคือการทบทวนข้อมูลเบื้องต้น การประมวลทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา การกำหนดการควบคุมกำกับงาน และการกำหนดการอำนวยความสะดวกกล่าวคือ

4.1 การทบทวนข้อมูลเบื้องต้น เป็นการประเมินสถานการณ์ในบริบทหรือภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่และที่เป็นแนวโน้มในช่วงระยะเวลาที่แผนงานครอบคลุมไว้ โดยการประเมิน

เช่นนี้มุ่งไปที่ตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการทบทวนดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงความเป็นมา ความสำคัญ ขอบเขต และเป็นที่มาของข้อสรุปแนวคิดในเชิงปัญหาหรือประเด็นในการพัฒนาหรือ แนวโน้มในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งผลของการทบทวนข้อมูลครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

4.2 การประมวลทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา โดยข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับจากการศึกษาทบทวนจะถูกนำมาใช้ประกอบการพิจารณาถึงแนวทางในการดำเนินงานที่มัก เรียกว่า “กลยุทธ์” ซึ่งจำเป็นต้องมีการประมวลทางเลือกที่มีอยู่แล้วและมีการเลือกสรรตามเกณฑ์ ต่าง ๆ ที่กำหนดอย่างเหมาะสมเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานต่อไป

4.3 การกำหนดการอำนวยความสะดวก เป็นการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานตามแนวทางหลักหรือกลยุทธ์ โดยเงื่อนไขดังกล่าว ได้แก่ เงื่อนไขด้านบุคลากร การเงิน การพัสดุ ทรัพยากร และเงื่อนไขด้านเวลา ผลลัพธ์ในองค์ประกอบนี้ก็คือ แผนงาน บริหารจัดการนั่นเอง

4.4 การกำหนดการควบคุมกำกับงาน เป็นองค์ประกอบที่มีการสร้างเงื่อนไขเพื่อการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงในขณะที่มีการปฏิบัติการตามแผน สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ แผน กิจกรรมต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายนี้ เช่น แผนการกำกับงาน แผนการนิเทศงาน แผนการปรับปรุงงาน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนจะต้องมีกระบวนการลำดับขั้นในการวางแผนซึ่ง กระบวนการในแต่ละขั้นตอนนั้นจะมีตัวแปรที่เป็นตัวกำหนดข้อมูลและผลลัพธ์ที่ได้จะเป็น องค์ประกอบที่ใช้ในการปรับปรุง แก้ไขกิจกรรมต่าง ๆ

5. ลักษณะของแผนที่ดี (Requirement of a Good Plan)

การวางแผนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญว่าเป้าหมายของแผนที่กำหนดขึ้นนั้น จะต้องเกื้อหนุนและอำนวยความสะดวกให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การสัมฤทธิ์ผล ดังนั้นแผนที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น . 2546 : 7 – 8)

5.1 แผนควรจะมีลักษณะชี้เฉพาะมากกว่ามีลักษณะกว้างหรือกล่าวทั่ว ๆ ไป (It should be specific rather than general) การชี้เฉพาะถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะก่อให้เกิดความชัดเจน และโอกาสที่จะเกิดความเข้าใจผิดหรือนำไปใช้ผิด ๆ นั้น น้อยมาก ฉะนั้นการจัดทำแผนจะต้องมี ลักษณะเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างถูกต้อง ไม่ต้องตีความกัน

5.2 แผนควรจะจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่งที่รู้แล้วและสิ่งที่ยังไม่รู้ให้ชัดเจน (A plan should distinguish between the known and the unknown) เพราะการวางแผนเป็น

เช่นนี้มุ่งไปที่ตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการทบทวนดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงความเข้ามา ความสำคัญ ขอบเขต และเป็นที่มาของข้อสรุปแนวคิดในเชิงปัญหาหรือประเด็นในการพัฒนาหรือ แนวโน้มในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งผลของการทบทวนข้อมูลครั้งนี้จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์

4.2 การประมวลทางเลือกในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา โดยข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับจากการศึกษาทบทวนจะถูกนำมาใช้ประกอบการพิจารณาถึงแนวทางในการดำเนินงานที่มัก เรียกว่า “กลยุทธ์” ซึ่งจำเป็นต้องมีการประมวลทางเลือกที่มีอยู่แล้วและมีการเลือกสรรตามเกณฑ์ ต่าง ๆ ที่กำหนดอย่างเหมาะสมเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานต่อไป

4.3 การกำหนดการอำนวยการ เป็นการกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานตามแนวทางหลักหรือกลยุทธ์ โดยเงื่อนไขดังกล่าว ได้แก่ เงื่อนไขด้านบุคลากร การเงิน การพัสดุ ทรัพยากร และเงื่อนไขด้านเวลา ผลลัพธ์ในองค์ประกอบนี้ก็คือ แผนงาน บริหารจัดการนั่นเอง

4.4 การกำหนดการควบคุมกำกับงาน เป็นองค์ประกอบที่มีการสร้างเงื่อนไขเพื่อการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงในขณะที่มีการปฏิบัติตามแผน สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ แผน กิจกรรมต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายนี้ เช่น แผนการกำกับงาน แผนการนิเทศงาน แผนการปรับปรุงงาน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนจะต้องมีกระบวนการลำดับขั้นในการวางแผนซึ่ง กระบวนการในแต่ละขั้นตอนนั้นจะมีตัวแปรที่เป็นตัวกำหนดข้อมูลและผลลัพธ์ที่ได้จะเป็น องค์ประกอบที่ใช้ในการปรับปรุง แก้ไขกิจกรรมต่าง ๆ

5. ลักษณะของแผนที่ดี (Requirement of a Good Plan)

การวางแผนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญว่าเป้าหมายของแผนที่กำหนดขึ้นนั้น จะต้องเกื้อหนุนและอำนวยความสะดวกให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การสัมฤทธิ์ผล ดังนั้นแผนที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น . 2546 : 7 – 8)

5.1 แผนควรมีลักษณะชี้เฉพาะมากกว่ามีลักษณะกว้างหรือกล่าวทั่ว ๆ ไป (It should be specific rather than general) การชี้เฉพาะถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะก่อให้เกิดความชัดเจน และโอกาสที่จะเกิดความเข้าใจผิดหรือนำไปใช้ผิด ๆ นั้น น้อยมาก ฉะนั้นการจัดทำแผนจะต้องมี ลักษณะเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างถูกต้อง ไม่ต้องตีความกัน

5.2 แผนควรจะจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่งที่รู้แล้วและสิ่งที่ยังไม่รู้ให้ชัดเจน (A plan should distinguish between the known and the unknown) เพราะการวางแผนเป็น

การคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต ฉะนั้นการจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ไม่รู้และสิ่งที่รู้ให้เห็นเด่นชัด จะทำให้ผู้ใช้แผนคำนึงและพิจารณาสิ่งที่ยังไม่รู้ให้รอบคอบ

5.3 แผนควรมีการเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุผลและสามารถนำไปปฏิบัติได้ (A plan should be logical and practical) ซึ่งเรื่องนี้เน้นว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้วางแผนจะต้องใช้การคิดวิเคราะห์ การคิดวิจารณ์อย่างเป็นฐานในการพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล และตัดสินใจเลือกแนวทางดำเนินการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

5.4 แผนจะต้องมีลักษณะยืดหยุ่นและสามารถปรับได้ (The plan must be flexible and capable of being modified) แผนที่นำไปใช้จะต้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในทุกขณะ นอกจากนั้นการดำเนินการต่าง ๆ มักจะมีตัวแปรต่าง ๆ จำนวนมาก ที่มีผลกระทบต่อแผน ฉะนั้นแผนที่จะต้องมีลักษณะยืดหยุ่นและปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไป

5.5 แผนจะต้องได้รับจากกระบวนการที่เกี่ยวข้อง (The plan must be acceptable to the person who adopt it and to the persons who are affected) ทั้งนี้เนื่องจากการยอมรับจะนำมา ซึ่งความตั้งใจและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการนำแผนไปปฏิบัติถ้าแผนที่วางนั้นได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องย่อมเป็นผลดีแก่การดำเนินงานขององค์การเป็นอย่างยิ่ง

กล่าวโดยสรุป แผนที่ดีต้องมีความคล่องตัวสูง สามารถเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาวะแวดล้อม ตลอดจนโอกาสใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ได้แผนที่ต้องมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตลอดจนการต่อเนื่องของแผน และการบริหารเพื่อให้องค์กรก้าวไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ประเภทของแผน

สำหรับประเภทของการวางแผนสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะแนวคิดพื้นฐาน ได้ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 8 - 9)

6.1 จำแนกตามระดับการจัดการ

6.1.1 การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) เป็นการวางแผนระยะยาวขององค์กร มีระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง

6.1.2 การวางแผนกลยุทธ์วิธี (Tactical Planning) หรือการวางแผนบริหาร (Administrative Planning) เป็นแผนระยะปานกลาง 1 - 5 ปี เป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับกลางมีหน้าที่กำหนดกรอบ ทิศทางสำหรับแผนปฏิบัติการ (Operation Plan)

6.1.3 การวางแผนปฏิบัติการ (Operational Planning) เป็นแผนระยะสั้น 1 ปี ใช้ในการปฏิบัติงานประจำวัน (Day - to - Day Operation)

การคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต ฉะนั้นการจำแนกความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ไม่รู้และสิ่งที่รู้ให้เห็นเด่นชัด จะทำให้ผู้ใช้แผนคำนึงและพิจารณาสิ่งที่ยังไม่รู้ให้รอบคอบ

5.3 แผนควรจะมีการเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุผลและสามารถนำไปปฏิบัติได้ (A plan should be logical and practical) ซึ่งเรื่องนี้นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้วางแผนจะต้องใช้การคิดวิเคราะห์ การคิดวิจารณ์ญาณเป็นฐานในการพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล และตัดสินใจเลือกแนวทางดำเนินการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

5.4 แผนจะต้องมีลักษณะยืดหยุ่นและสามารถปรับได้ (The plan must be flexible and capable of being modified) แผนที่นำไปใช้จะต้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในทุกขณะ นอกจากนั้นการดำเนินการต่าง ๆ มักจะมีตัวแปรต่าง ๆ จำนวนมาก ที่มีผลกระทบต่อแผน ฉะนั้นแผนที่ดีจะต้องมีลักษณะยืดหยุ่นและปรับให้เข้ากันสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไป

5.5 แผนจะต้องได้รับจากกระบวนการที่เกี่ยวข้อง (The plan must be acceptable to the person who adopt it and to the persons who are affected) ทั้งนี้เนื่องจากการยอมรับจะนำมา ซึ่งความตั้งใจและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการนำแผนไปปฏิบัติถ้าแผนที่วางนั้นได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องย่อมเป็นผลดีแก่การดำเนินงานขององค์กรเป็นอย่างยิ่ง

กล่าวโดยสรุป แผนที่ดีต้องมีความคล่องตัวสูง สามารถเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาวะแวดล้อม ตลอดจนโอกาสใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้แผนที่ดีต้องมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตลอดจนการต่อเนื่องของแผน และการบริหารเพื่อให้องค์กรก้าวไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ประเภทของแผน

สำหรับประเภทของการวางแผนสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะแนวคิดพื้นฐาน ได้ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 8 – 9)

6.1 จำแนกตามระดับการจัดการ

6.1.1 การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) เป็นการวางแผนระยะยาวขององค์กร มีระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง

6.1.2 การวางแผนกลยุทธ์วิธี (Tactical Planning) หรือการวางแผนบริหาร (Administrative Planning) เป็นแผนระยะปานกลาง 1 – 5 ปี เป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับกลางมีหน้าที่กำหนดกรอบ ทิศทางสำหรับแผนปฏิบัติการ (Operation Plan)

6.1.3 การวางแผนปฏิบัติการ (Operational Planning) เป็นแผนระยะสั้น 1 ปี ใช้ในการปฏิบัติงานประจำวัน (Day – to – Day Operation)

6.2 จำแนกตามหน้าที่ทางธุรกิจ

6.2.1 การวางแผนด้านการตลาด (Marketing Planning) เกี่ยวกับการตลาด เช่น กำหนดราคาสินค้า ส่งเสริมการขาย

6.2.2 การวางแผนด้านการผลิต (Production Planning) เกี่ยวกับการผลิต เช่น กระบวนการผลิต ปริมาณการผลิต

6.2.3 การวางแผนด้านการเงิน (Financial Planning) เกี่ยวกับการเงิน การลงทุน การจัดหาทุน

6.2.4 การวางแผนด้านบุคลากร (Personnal Planning) เกี่ยวกับการวางแผนด้าน อัตรากำลังคน การฝึกอบรม ค่าจ้าง

6.2.5 การวางแผนด้านอื่น ๆ (Any Other Major Planning) ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

6.3 จำแนกตามลักษณะการปฏิบัติงาน

6.3.1 การวางแผนใช้ประจำ (Standard Planning) ใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นประจำ งานประจำ การทำงานของพนักงาน

6.3.2 การวางแผนที่ใช้เฉพาะครั้ง (Single Planning) เป็นแผนเสริมข้อแรก เพราะอาจเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ในการปฏิบัติได้ ใช้ได้ครั้งเดียวและจะไม่นำมาใช้อีก เช่น แผนงาน โครงการ งบประมาณ เป็นต้น

6.4 จำแนกตามระยะเวลา

6.4.1 การวางแผนระยะสั้น (Short – Range Planning) มีระยะเวลาที่กำหนดไว้ระหว่าง 1 ปี 3 ปี การวางแผนระยะสั้นเป็นการกำหนดกิจกรรมช่วงสั้น ๆ เพื่อให้วัตถุประสงค์ในแผนระยะยาวประสบผลสำเร็จ แผนระยะสั้นจะต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแผนระยะยาว องค์กรถึงจะดำเนินการ ไปถึงจุดมุ่งหมายปลายทางได้อย่างราบรื่น

6.4.2 การวางแผนระยะปานกลาง (Medium – Range Planning) เป็น การวางแผนที่มีระยะเวลาดำเนินการระหว่าง 3-5 ปี

6.4.3 การวางแผนระยะยาว (Long – Range Planning) เป็นการวางแผนที่กำหนดระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการวางแผนตามระยะเวลา ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนระยะสั้น และระยะยาว อาจไม่ได้กำหนดเวลาที่กล่าวในตอนต้น เพราะสภาพขององค์กรในยุคปัจจุบันต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศและระหว่างประเทศ

6.2 จำแนกตามหน้าที่ทางธุรกิจ

6.2.1 การวางแผนด้านการตลาด (Marketing Planning) เกี่ยวกับการตลาด เช่น กำหนดราคาสินค้า ส่งเสริมการขาย

6.2.2 การวางแผนด้านการผลิต (Production Planning) เกี่ยวกับการผลิต เช่น กระบวนการผลิต ปริมาณการผลิต

6.2.3 การวางแผนด้านการเงิน (Financial Planning) เกี่ยวกับการเงิน การลงทุน การจัดหาทุน

6.2.4 การวางแผนด้านบุคลากร (Personnal Planning) เกี่ยวกับการวางแผนด้าน อัตราค่าจ้างคน การฝึกอบรม ค่าจ้าง

6.2.5 การวางแผนด้านอื่น ๆ (Any Other Major Planning) ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับองค์กร

6.3 จำแนกตามลักษณะการปฏิบัติงาน

6.3.1 การวางแผนใช้ประจำ (Standard Planning) ใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นประจำ งานประจำ การทำงานของพนักงาน

6.3.2 การวางแผนที่ใช้เฉพาะครั้ง (Single Planning) เป็นแผนเสริมข้อแรก เพราะอาจเกิดปัญหาหรือสถานการณ์ในการปฏิบัติได้ ใช้ได้ครั้งเดียวและจะไม่นำมาใช้อีก เช่น แผนงาน โครงการ งบประมาณ เป็นต้น

6.4 จำแนกตามระยะเวลา

6.4.1 การวางแผนระยะสั้น (Short – Range Planning) มีระยะเวลาที่กำหนดไว้ระหว่าง 1 ปี 3 ปี การวางแผนระยะสั้นเป็นการกำหนดกิจกรรมช่วงสั้น ๆ เพื่อให้วัตถุประสงค์ในแผนระยะยาวประสบความสำเร็จ แผนระยะสั้นจะต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับแผนระยะยาว องค์กรถึงจะดำเนินการ ไปถึงจุดมุ่งหมายปลายทางได้อย่างราบรื่น

6.4.2 การวางแผนระยะปานกลาง (Medium – Range Planning) เป็น การวางแผนที่มีระยะเวลาดำเนินการระหว่าง 3- 5 ปี

6.4.3 การวางแผนระยะยาว (Long – Range Planning) เป็นการวางแผนที่กำหนดระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการวางแผนตามระยะเวลา ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนระยะสั้น และระยะยาว อาจไม่ได้กำหนดเวลาที่กล่าวในตอนต้น เพราะสภาพขององค์กรในยุคปัจจุบันต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศและระหว่างประเทศ

6.5 จำแนกตามลักษณะคุณค่าการใช้งาน การวางแผนกายภาพ (Physical Planning) เป็นการวางแผนด้านทำเลที่ตั้ง การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดหาเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการพัฒนาในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ

6.6 การจำแนกตามขอบข่ายลักษณะของแผน แบ่งออกเป็น 7 ประเภท คือ
วัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีปฏิบัติงาน วิธีการ มาตรฐาน งบประมาณ และแผนงาน

กล่าวโดยสรุป การจำแนกประเภทของการวางแผน ขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานที่นำมาใช้ในการจำแนกและจัดแบ่งประเภท เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และสอดคล้องกับความต้องการใช้งาน ซึ่งการวางแผนเกิดจากการกระทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้นซึ่งต้องครอบคลุมทรัพยากรทั้งหมดที่องค์กรมีอยู่ตลอดจนการพยากรณ์สภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก มุ่งเน้นให้องค์กรเจริญเติบโตและดำรงอยู่ได้ในอนาคต กับการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง

การปกครองท้องถิ่นกำเนิดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิด โอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรม การปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระ ในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็น ในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 78 กำหนดหลักการเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้ “รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานฯ นอกจากนี้ ในหมวด 9 ตั้งแต่มาตรา 282 ถึงมาตรา 290 ได้กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายและเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างค่อนเนื่อง รวมทั้งยังกำหนดอำนาจของประชาชนในการ

6.5 จำแนกตามลักษณะคุณค่าการใช้งาน การวางแผนกายภาพ (Physical Planning) เป็นการวางแผนด้านทำเลที่ตั้ง การใช้ประโยชน์ที่ดิน และการจัดหาเครื่องมือต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ

6.6 การจำแนกตามขอบข่ายลักษณะของแผน แบ่งออกเป็น 7 ประเภท คือ วัตถุประสงค์ นโยบาย วิธีปฏิบัติงาน วิธีการ มาตรฐาน งบประมาณ และแผนงาน

กล่าวโดยสรุป การจำแนกประเภทของการวางแผน ขึ้นอยู่กับบรรทัดฐานที่นำมาใช้ในการจำแนกและจัดแบ่งประเภท เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และสอดคล้องกับความต้องการใช้งาน ซึ่งการวางแผนเกิดจากการกระทำร่วมกันระหว่างผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้นซึ่งต้องครอบคลุมทรัพยากรทั้งหมดที่องค์กรมีอยู่ตลอดจนการพยากรณ์สภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก มุ่งเน้นให้องค์กรเจริญเติบโตและดำรงอยู่ได้ในอนาคต กับการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง

การปกครองท้องถิ่นกำเนิดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิด โอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรม การปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็น ในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 78 กำหนดหลักการเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้ “รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุข โภคและสาธารณสุขการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานฯ นอกจากนี้ ในหมวด 9 ตั้งแต่มาตรา 282 ถึงมาตรา 290 ได้กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็น ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายและเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังกำหนดอำนาจของประชาชนในการ

ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการเสนอให้สภาท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น . 2546:1 – 2)

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระทำหรือมาตรการที่รัฐบาลกลางหรือการบริหารราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นหรือโอนภารกิจบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐไปให้หน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักปลัดนายกรัฐมนตรี. 2545 : 4)

จารุพงศ์ พลเดช และคณะ. (2540 : 12) ได้รวบรวมความหมายของการกระจายอำนาจซึ่งนักวิชาการหลายท่าน อาทิเช่น ประทาน คงฤทธิศึกษากร ประหยัด หงส์ทองคำและศาสตราจารย์อนนาร์ต ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การกระจายอำนาจแบ่งออกได้ 2 ความหมาย คือ

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2. การกระจายอำนาจตามกิจการ หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์กรสาธารณะจัดกิจการประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา และการโทรศัพท์ เป็นต้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 293) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจทางการบริหาร หมายถึง ความพยายามที่จะมอบอำนาจหน้าที่ทั้งหมดไปยังผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ที่อยู่รองลงมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ยกเว้นแต่อำนาจหน้าที่บางอย่างซึ่งจำเป็นต้องสงวนไว้ที่ส่วนกลาง

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นๆ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความเป็นอิสระตามสมควรและยังเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่น ได้มีโอกาสเข้าร่วมในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น

2. สาระสำคัญของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มีหลักการอันเป็นกรอบความคิดที่สำคัญ 3 ประการ คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ . 2004 :ออนไลน์)

2.1 หลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วน

ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการเสนอให้สภาท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น . 2546:1 – 2)

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระทำหรือมาตรการที่รัฐบาลกลาง หรือการบริหารราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาคได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมหรือ บริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่นหรือโอนภารกิจบริการสาธารณะบาง ภารกิจจากรัฐไปให้หน่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักปลัดนายกรัฐมนตรี. 2545 : 4)

จารุพงศ์ พลเดช และคณะ. (2540 : 12) ได้รวบรวมความหมายของการกระจายอำนาจ ซึ่งนักวิชาการหลายท่าน อาทิเช่น ประทาน คงฤทธิศึกษากร ประหยัด หงส์ทองคำและ ศาสตราจารย์บอนนาร์ด ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การกระจายอำนาจแบ่งออกได้ 2 ความหมาย คือ

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการ หรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2. การกระจายอำนาจตามกิจการ หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัด กิจการประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การ ไฟฟ้า การประปา และการโทรศัพท์ เป็นต้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 293) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจทางการบริหาร หมายถึง ความพยายามที่จะมอบอำนาจหน้าที่ทั้งหมดไปยังผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ที่อยู่รองลงมา ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ยกเว้นแต่อำนาจหน้าที่บางอย่างซึ่งจำเป็นต้องสงวนไว้ที่ส่วนกลาง

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่ องค์กรอื่นๆ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีความเป็นอิสระตามสมควรและยังเป็น มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่น ได้มีโอกาสเข้าร่วมในการแบ่งเบา ภาระหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อสนองความต้องการของประชาชนใน ท้องถิ่นนั้น

2. สาระสำคัญของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มีหลักการอัน เป็นกรอบความคิดที่สำคัญ 3 ประการ คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ . 2004 :ออนไลน์)

2.1 หลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ในการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการสาธารณะ ตลอดจนการบริหารภายใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงภายใต้ความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ โดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเสมือนเป็นการมอบ ความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องรับผิดชอบ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างอิสระมิใช่เป็นการมอบภารกิจที่รัฐ เคยดำเนินการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนเท่านั้น

2.2 หลักความสัมพันธ์ของการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ ในการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปรับบทบาท อำนาจ หน้าที่ระหว่างบริหาร ราชการส่วนกลาง บริการราชการส่วนภูมิภาคและบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใหม่ ซึ่งบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลักในการดำเนินกิจการของรัฐ ในขณะที่บริหาร ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกิจระดับมหภาคและทำ หน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการดำเนินงานของบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (เท่าที่ จำเป็น)

2.3 หลักประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ในการ กระจายอำนาจต้องคำนึงถึงการเพิ่มขีดความสามารถ และประสิทธิภาพในการบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับการบริการ สาธารณะที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้อง เร่งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริการจัดการ ตลอดจนการเร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้า มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น สนับสนุน และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากหลักการซึ่งเป็นกรอบความคิดสำคัญของแผนการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้แบ่งสาระสำคัญของแผนการกระจายอำนาจฯ ออกเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ

ส่วนที่ 1 กล่าวถึง เหตุผล ความจำเป็น การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของการกระจายอำนาจ

ส่วนที่ 2 กล่าวถึง แนวทางการกระจายอำนาจ โดยกำหนดแนวทางของการถ่าย โอนภารกิจของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 30 ของพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจโดยการกำหนดความหมายของภารกิจที่จะถ่ายโอน และ หลักการทั่วไปในการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยหลักการทั่วไป จำนวน 18 ข้อ การกำหนดรูปแบบการถ่ายโอนและเงื่อนไขระยะเวลาการถ่ายโอน การกำหนดกลุ่ม ภารกิจที่จะต้องถ่ายโอน จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

ท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายและการจัดบริการสาธารณะ ตลอดจนการบริหารภายใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงภายใต้ความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ โดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุขแห่งรัฐ ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเสมือนเป็นการมอบ ความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องรับผิดชอบ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างอิสระมิใช่เป็นการมอบภารกิจที่รัฐ เคยดำเนินการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนเท่านั้น

2.2 หลักความสัมพันธ์ของการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ ในการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปรับบทบาท อำนาจ หน้าที่ระหว่างบริหาร ราชการส่วนกลาง บริการราชการส่วนภูมิภาคและบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใหม่ ซึ่งบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลักในการดำเนินกิจการของรัฐ ในขณะที่บริหาร ราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในภารกิจระดับมหภาคและทำ หน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการดำเนินงานของบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (เท่าที่ จำเป็น)

2.3 หลักประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ในการ กระจายอำนาจต้องคำนึงถึงการเพิ่มขีดความสามารถ และประสิทธิภาพในการบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับการบริการ สาธารณะที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้อง เร่งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริการจัดการ ตลอดจนการเร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้า มีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น สนับสนุน และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังและต่อเนื่องจากหลักการซึ่งเป็นกรอบความคิดสำคัญของแผนการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้แบ่งสาระสำคัญของแผนการกระจายอำนาจฯ ออกเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ

ส่วนที่ 1 กล่าวถึง เหตุผล ความจำเป็น การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของการกระจายอำนาจ

ส่วนที่ 2 กล่าวถึง แนวทางการกระจายอำนาจ โดยกำหนดแนวทางของการถ่าย โอนภารกิจของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 30 ของพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจโดยการกำหนดความหมายของภารกิจที่จะถ่ายโอน และ หลักการทั่วไปในการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วยหลักการทั่วไป จำนวน 18 ข้อ การกำหนดรูปแบบการถ่ายโอนและเงื่อนไขระยะเวลาการถ่ายโอน การกำหนดกลุ่ม ภารกิจที่จะต้องถ่ายโอน จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
5. ด้านการบริหารจัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่สาระสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบบริหารเพื่อรับรองการกระจายอำนาจ และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ มีการกำหนดแนวทางการกระจายอำนาจทางการเงิน การคลังและงบประมาณทั้งในด้านการปรับปรุงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนมาตรการเสริมสร้างวินัยทางการเงินและการคลังของท้องถิ่น แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรและการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านการเตรียมความพร้อม การปรับโครงสร้างภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับปรุงระบบการวางแผน ติดตาม ตรวจสอบ และรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น แนวทางในการปรับปรุง พัฒนากฎหมายและแนวทางการสร้างกลไกในการกำกับดูแลการกระจายอำนาจในระยะยาว

3. วิสัยทัศน์และเป้าหมายการกระจายอำนาจ

แผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ จังหวะก้าวของการกระจายอำนาจไว้เป็น 3 ช่วง กล่าวคือ ในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544-2547) ซึ่งนับระยะเวลาที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ กำหนดไว้ให้มีการถ่ายโอนภารกิจที่ซับซ้อน จะพ้นช่วงการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยภารกิจบริการสาธารณะจำนวนหนึ่งจะถ่ายโอนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ในขณะที่ส่วนราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานของท้องถิ่น ตลอดจนการกำกับดูแล จัดการ การบริการสาธารณะเหล่านั้นให้ได้มาตรฐาน เพื่อเป็นหลักประกันต่อประชาชน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ . 2004 : ออนไลน์)

หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปี แรกสิ้นสุดลง จนถึงระยะเวลาการถ่ายโอนในปีที่ 10 (พ.ศ. 2548 -2553) การกระจายอำนาจการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเสร็จแล้วประชาชนจะได้รับการให้บริการสาธารณะที่ตอบสนองความ

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย
4. ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว
5. ด้านการบริหารจัดการ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่สาระสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบบริหาร เพื่อรับรองการกระจายอำนาจ และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ มีการกำหนดแนวทางการกระจายอำนาจทางการเงิน การคลังและงบประมาณทั้งในด้านการปรับปรุงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนมาตรการเสริมสร้างวินัยทางการเงินและการคลังของท้องถิ่น แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรและการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นแนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านการเตรียมความพร้อม การปรับโครงสร้างภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับปรุงระบบการวางแผน ติดตาม ตรวจสอบ และรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น แนวทางในการปรับปรุง พัฒนากฎหมายและแนวทางการสร้างกลไกในการกำกับดูแลการกระจายอำนาจในระยะยาว

3. วิสัยทัศน์และเป้าหมายการกระจายอำนาจ

แผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ จังหวะก้าวของการกระจายอำนาจไว้เป็น 3 ช่วง กล่าวคือ ในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544-2547) ซึ่งนับระยะเวลาที่พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ กำหนดไว้ให้มีการถ่ายโอนภารกิจที่ซับซ้อน จะพ้นช่วงการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยภารกิจบริการสาธารณะจำนวนหนึ่งจะถ่ายโอนไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ในขณะที่ส่วนราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะทำหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานของท้องถิ่น ตลอดจนการกำกับดูแล จัดการ การบริการสาธารณะเหล่านั้นให้ได้มาตรฐาน เพื่อเป็นหลักประกันต่อประชาชน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ . 2004 : ออนไลน์)

หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปี แรกสิ้นสุดลง จนถึงระยะเวลาการถ่ายโอนในปีที่ 10 (พ.ศ. 2548 -2553) การกระจายอำนาจการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเสร็จแล้วประชาชนจะได้รับการจัดบริการสาธารณะที่ตอบสนองความ

ต้องการได้มากขึ้น และประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้นและจากปี 10 (พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการงานบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น การบริหารจัดการงานบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นภาคราชการบริหารส่วนกลางและภูมิภาค จะเปลี่ยนแปลงบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานอย่างแท้จริง และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองของประชาชนในท้องถิ่นเอง

จากวิสัยทัศน์ดังกล่าว แผนการกระจายอำนาจได้กำหนดเป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจไว้ 4 ประการสำคัญ คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .2004 : ออนไลน์)

3.1 ต้องจัดให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการบริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมให้สามารถดำเนินการได้ภายใน 4 ปี เว้นแต่ในกรณีที่ต้องการการสนับสนุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของท้องถิ่นก่อน อาจมีช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านได้อีก 6 ปี รวมเป็น 10 ปี

3.2 ต้องกำหนดแนวทางการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกรอบกฎหมายและสอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน กล่าวคือ ต้องจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้รัฐบาลในปี พ.ศ. 2544 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้รัฐบาลในปี พ.ศ. 2549

3.3 ต้องกำหนดแนวทางวิธีการ ในการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเร่งสร้างระบบบริหารงานบุคคลท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนดังกล่าว

3.4 เร่งรัดปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับการถ่ายโอนภารกิจและอำนาจหน้าที่ได้ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้เป้าหมายทั้ง 4 ด้าน ของการกระจายอำนาจตามความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการให้สอดคล้องกันในแต่ละจังหวะก้าวของการกระจายอำนาจทั้งในด้านการถ่ายโอนงานงบประมาณ บุคลากรและกฎหมาย ทั้งนี้เพราะความต่อเนื่องของการกระจายอำนาจโดยรวม

4. แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรการปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง ดังนั้นเห็นว่าการกระจายอำนาจมี 2 รูปแบบ คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ . 2004 : ออนไลน์)

ต้องการได้มากขึ้น และประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสูงขึ้นและจากปี 10 (พ.ศ. 2544 เป็นต้นไป) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการงานบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น การบริหารจัดการงานบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นภาคราชการบริหารส่วนกลางและภูมิภาค จะเปลี่ยนแปลงบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานอย่างแท้จริง และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองของประชาชนในท้องถิ่นเอง

จากวิสัยทัศน์ดังกล่าว แผนการกระจายอำนาจได้กำหนดเป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจไว้ 4 ประการสำคัญ คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .2004 : ออนไลน์)

3.1 ต้องจัดให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการบริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมให้สามารถดำเนินการได้ภายใน 4 ปี เว้นแต่ในกรณีที่ต้องการการสนับสนุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของท้องถิ่นก่อน อาจมีช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านได้อีก 6 ปี รวมเป็น 10 ปี

3.2 ต้องกำหนดแนวทางการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกรอบกฎหมายและสอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน กล่าวคือ ต้องจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้รัฐบาลในปี พ.ศ. 2544 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้รัฐบาลในปี พ.ศ. 2549

3.3 ต้องกำหนดแนวทางวิธีการ ในการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเร่งสร้างระบบบริหารงานบุคคลท้องถิ่นเพื่อรับรองการถ่ายโอนดังกล่าว

3.4 เร่งรัดปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับการถ่ายโอนภารกิจและอำนาจหน้าที่ได้ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้เป้าหมายทั้ง 4 ด้าน ของการกระจายอำนาจตามความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการให้สอดคล้องกันในแต่จังหวัดก้าวของการกระจายอำนาจทั้งในด้านการถ่ายโอนงานงบประมาณ บุคลากรและกฎหมาย ทั้งนี้เพราะความต่อเนื่องของการกระจายอำนาจโดยรวม

4. แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรการปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง ดังนั้นเห็นว่าการกระจายอำนาจมี 2 รูปแบบ คือ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ . 2004 :ออนไลน์)

4.1 การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

4.2 การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์กรการปกครองส่วนกลาง ไปให้หน่วยงานบางหน่วยรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการ ซึ่งการจัดทำอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจเป็นกระบวนการการมอบอำนาจในการบริหารจัดการบางเรื่องให้กับท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงส์ (2540:174) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปกครองชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระไปจากรัฐหรือประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมายและการจัดองค์การที่จำเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตนเองโดยอิสระ ปราศจากการควบคุมจากภายนอก

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541:33) ให้แนวคิดว่าการบริหารท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริหารสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเอง หากรัฐบาลในส่วนกลางมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการประจำหรือมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคหรือในชนบท เช่นนี้ไม่เรียกว่าเป็นการบริหารท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของหน่วยงานการบริหารท้องถิ่นจะไม่มากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ

4.1 การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร

4.2 การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์กรการปกครองส่วนกลาง ไปให้หน่วยงานบางหน่วยรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการ ซึ่งการจัดทำอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจเป็นกระบวนการการมอบอำนาจในการบริหารจัดการบางเรื่องให้กับท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดและทฤษฎีในการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงส์ (2540:174) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปกครองชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระไปจากรัฐหรือประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมายและการจัดองค์การที่จำเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตนเองโดยอิสระ ปราศจากการควบคุมจากภายนอก

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541:33) ให้แนวคิดว่าการบริหารท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริหารสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเอง หากรัฐบาลในส่วนกลางมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการประจำหรือมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคหรือในชนบท เช่นนี้ไม่เรียกว่าเป็นการบริหารท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของหน่วยงานการบริหารท้องถิ่นจะไม่มากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ

โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รศ.ดร. รัตนา เสริมวงศ์ (2546:15) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการปกครองตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นทางการ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ

สถาบันพระปกเกล้า (2548:ออนไลน์) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กร โดยมีตัวแทนซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องกำกับดูแลด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2551:ออนไลน์) ให้ความหมายไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่อยู่ภายใต้หน่วยการปกครองระดับประเทศไทยที่เป็นรัฐเดี่ยว และอยู่ต่ำกว่าหน่วยการปกครองระดับมณฑลรัฐในประเทศที่เป็นรัฐรวม โดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองดังกล่าวมีความรับผิดชอบขั้นต้นต่อท้องถิ่นของตน และได้รับการรับรองให้มีอำนาจหน้าที่ที่จะใช้ดุลพินิจในเรื่องสำคัญได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นจากรัฐบาลกลางหรือมณฑลรัฐซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด หรือคิดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ดังนั้น จึงอาจจะกล่าวในแง่ประชาธิปไตยว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง รัฐบาลท้องถิ่นจึงมีหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งบุคลากรหรือภาคเอกชนนั้น ไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดหาบริการในลักษณะเช่นนี้ได้ รัฐบาลหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะจัดบริการบุคคลผู้เสียภาษีให้ได้รับความคุ้มครอง ได้รับสวัสดิการและได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต การปกครองท้องถิ่นยังแบ่งภาระของรัฐบาลกลางและเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางในการให้บริการประชาชน ซึ่งถือว่าการตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยตัวแทนของประชาชนที่เป็นคนในพื้นที่ ถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญทำให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง

จากคำนิยามหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่น พอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง

โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รศ.ดร. รัตนา เสริมวงศ์ (2546:15) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล ดำเนินการปกครองตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระ ภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลของรัฐ สถาบันพระปกเกล้า (2548:ออนไลน์) ให้ความหมายไว้ว่า การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ โดยมีตัวแทนซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องกำกับดูแลด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2551:ออนไลน์) ให้ความหมายไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่อยู่ภายใต้หน่วยการปกครองระดับประเทศไทยที่เป็นรัฐเดี่ยว และอยู่ต่ำกว่าหน่วยการปกครองระดับมลรัฐในประเทศที่เป็นรัฐรวม โดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยการปกครองดังกล่าวมีความรับผิดชอบขั้นต้นต่อท้องถิ่นของตน และได้รับการรับรองให้มีอำนาจหน้าที่ที่จะใช้ดุลยพินิจในเรื่องสำคัญได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นจากรัฐบาลกลางหรือมลรัฐซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด หรือติดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ดังนั้น จึงอาจจะกล่าวในแง่ประชาธิปไตยว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนและเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง รัฐบาลท้องถิ่นจึงมีหน้าที่ในการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งบุคลากรหรือภาคเอกชนนั้นไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดหาบริการในลักษณะเช่นนี้ได้ รัฐบาลหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะจัดบริการบุคคลผู้เสียหายให้ได้รับความคุ้มครอง ได้รับสวัสดิการและได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต การปกครองท้องถิ่นยังแบ่งภาระของรัฐบาลกลางและเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางในการให้บริการประชาชน ซึ่งถือเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยตัวแทนของประชาชนที่เป็นคนในพื้นที่ ถือเป็นการรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญทำให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง

จากคำนิยามหรือความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่น พอสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง

โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้นและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

2. ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความความสุขของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539:28) สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด

2.2 การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเอง มิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตย ประชาชนออกเสียงประชามติ (Reference) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น และมีส่วนรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน

2.3 การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้นขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศ โดยส่วนรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดย

โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การหน่วยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวนี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้นและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

2. ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐบาลในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539:28) สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และวางแผนต่อประ โยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด

2.2 การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตย ประชาชนออกเสียงประชามติ (Reference) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น และมีส่วนร่วมรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน

2.3 การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของ การกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้นขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยส่วนรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดย

ส่วนรวม และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น

2.4 การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาข้อแตกต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้อุปโภคและ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

2.5 การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของ ประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การ เลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังมีฝึกฝนทักษะทางการเมืองบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

2.6 การปกครองท้องถิ่น โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

กล่าวโดยสรุป ของความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่าสามารถ แบ่งออกเป็นสองด้าน คือ ด้านการเมืองการปกครอง และด้านการบริหาร กล่าวคือในด้านการเมือง การปกครองนั้นเป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนอง แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น

3. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบ คือ (สิวพร สุขเอียด, 2553 : ออนไลน์)

3.1 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั่วไป ได้แก่

3.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ กำกับดูแล

3.1.2 เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล

3.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล

3.2 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมือง และ นิติบุคคล โดยในประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่งคือ

ส่วนรวม และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น

2.4 การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกต้องและ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีก็คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

2.5 การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของ ประเทศในอนาคต ผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การ เลือกลง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึกฝนทักษะทางการเมืองการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

2.6 การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบท แบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

กล่าวโดยสรุป ของความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปได้ว่าสามารถ แบ่งออกเป็นสองด้าน คือ ด้านการเมืองการปกครอง และด้านการบริหาร กล่าวคือในด้านการเมือง การปกครองนั้นเป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนอง แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น

3. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบ คือ (สิวพร สุขเอียด. 2553 : ออนไลน์)

3.1 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั่วไป ได้แก่

3.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภา องค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ กำกับดูแล

3.1.2 เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล

3.1.3 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล

3.2 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมือง และ นิติบุคคล โดยในประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่งคือ

3.2.1 กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต

3.2.2 เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา
การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับ
สภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยในสภาวะการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม
การเมือง ได้ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว และมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น
โดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบกับการพัฒนา
ของประเทศได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบ
การปกครองท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่
เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตน ได้อย่างเต็มที่และมี
ประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเสริมสร้างการมีส่วน
ร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองให้มากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการกระจาย
อำนาจการปกครอง แต่ทั้งนี้ การที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยการ
ปกครองท้องถิ่นรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ
สังคม การเมือง ตลอดจนขีดความสามารถทางการบริหารบุคคล การเงิน และการคลังของ
ท้องถิ่นเหล่านั้นประกอบกันด้วย

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

โกวิท พวงงาม (2544 :169 - 170) กล่าวว่า เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่ง
กระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วน
ตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ
บริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม
ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎร ไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการพัฒนาตามลำดับดังนี้
พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
พ.ศ.2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่
326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
พ.ศ.2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานใน

3.2.1 กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต

3.2.2 เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยាកองการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยในสภาวะการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว และมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบกับการพัฒนาของประเทศได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองให้มากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ทั้งนี้ การที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนขีดความสามารถทางการบริหารบุคคล การเงิน และการคลังของท้องถิ่นเหล่านั้นประกอบกันด้วย

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

โกวิท พวงงาม (2544 :169 - 170) กล่าวว่า เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีการพัฒนาตามลำดับดังนี้ พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานใน

ระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศโดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43)

หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่าถ้าสภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ และเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน มีลักษณะ โครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

2.1 โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน อบต.ใดมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน อบต.ใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน

2.2 โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกตั้งแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

ระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศโดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43)

หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่าถ้าสภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ และเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่ กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน มีลักษณะโครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

2.1 โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน อบต.ใดมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน อบต.ใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน

2.2 โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกตั้งแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

3. การยุบองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติการยุบองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

3.1. องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรไม่ถึง 2,000 คน ทั้งเป็นเหตุไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารงานในพื้นที่นั้นให้มีประสิทธิภาพในลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบองค์การบริหารตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน หรือให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้นภายใน 90 วัน นับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว

3.2. สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้นได้

3.3. สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

4. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 สภาตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงาน โครงการและงบประมาณของสภาตำบลภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

4.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

4.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

3. การยุบองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติการยุบองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

3.1. องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรไม่ถึง 2,000 คน ทั้งเป็นเหตุไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารงานพื้นที่นั้นให้มีประสิทธิภาพในลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบองค์การบริหารตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน หรือให้ตราพระราชกฤษฎีกายุบองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว โดยให้รวมพื้นที่เข้ากับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกัน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้นภายใน 90 วัน นับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว

3.2. สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้นได้

3.3. สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอาจรวมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตตำบลนั้น โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้กำหนดเขตใหม่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไว้ในพระราชกฤษฎีกาคด้วย

4. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 สภาตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการและงบประมาณของสภาตำบลภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

4.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

4.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

5. อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 การประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

5.1 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบ

5.3 รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

5.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทรงราชการมอบหมาย

6. การหมดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 สมาชิกสภาตำบลซึ่งได้รับการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

6.1 ตาย

6.2 ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกก่อนนายอำเภอ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ลาออก

6.3 มีการยุบสภาตำบล

6.4 เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญากับสภาตำบลหรือในกิจการที่กระทำให้แก่สภาตำบล

6.5 สภาตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของตำบล มติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

6.6 นายอำเภอสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อได้สอบสวนแล้วปรากฏว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 9 หรือมิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันเกินหกเดือน หรือขาดการประชุมสภาตำบลติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

5. อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 การประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

5.1 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบ

5.3 รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

5.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

6. การหมดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 สมาชิกสภาตำบลซึ่งได้รับการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

6.1 ตาย

6.2 ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ลาออก

6.3 มีการยุบสภาตำบล

6.4 เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญากับสภาตำบลหรือในกิจการที่กระทำให้แก่สภาตำบล

6.5 สภาตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของตำบล มติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาตำบลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

6.6 นายอำเภอสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อได้สอบสวนแล้วปรากฏว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 9 หรือมิได้อยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันเกินหกเดือน หรือขาดการประชุมสภาตำบลติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

6.7 ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อได้สอบสวนแล้วปรากฏว่าบกพร่องในทางความประพฤติ

7. การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหาร

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กรรมการบริหารซึ่งได้รับการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

7.1 สภากองการบริหารส่วนตำบลสิ้นอายุหรือมีการยุบสภากองการบริหารส่วนตำบล

7.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92 ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการ ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่

7.3 ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลาออก

7.4 พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

7.5 ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

7.6 สภากองการบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

7.7 สภากองการบริหารส่วนตำบลมีมติไม่รับหลักการข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

7.8 สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงพร้อมกัน

8. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

8.1 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

8.2 มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

8.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

8.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

8.2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

8.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

8.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6.7 ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อได้สอบสวนแล้วปรากฏว่าบกพร่องในทางความประพฤติ

7. การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการบริหาร

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 กรรมการบริหารซึ่งได้รับการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- 7.1 สภากองการบริหารส่วนตำบลสิ้นอายุหรือมีการยุบสภากองการบริหารส่วนตำบล
 - 7.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้กรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 92 ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่
 - 7.3 ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายอำเภอในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันลาออก
 - 7.4 พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 7.5 ดำรงตำแหน่งเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 7.6 สภากองการบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
 - 7.7 สภากองการบริหารส่วนตำบลมีมติไม่รับหลักการข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
 - 7.8 สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงพร้อมกัน
- ### 8. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

- 8.1 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- 8.2 มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้
 - 8.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 8.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 8.2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 8.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 8.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

- 8.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 8.2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8.2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม

อันคิของท้องถิ่น

8.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังต่อไปนี้

- 8.2.9.1 ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 8.2.9.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8.2.9.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 8.2.9.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อน

หย่อนใจ และสวนสาธารณะ

- 8.2.9.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 8.2.9.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 8.2.9.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8.2.9.8 การควบคุมดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติ

ของแผ่นดิน

- 8.2.9.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 8.2.9.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 8.2.9.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 8.2.9.12 การท่องเที่ยว
- 8.2.9.13 การผังเมือง

9. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ต้องทำหน้าที่พัฒนาพื้นที่ในตำบลให้เจริญ ตามรายได้และงบประมาณในตำบล นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์ที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ ซึ่งแต่เดิมองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บให้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหลายทาง ซึ่งแบ่งเป็นหมวดได้ดังนี้

9.1 ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม

9.1.1 ภาษีบำรุงท้องที่

9.1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

- 8.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 8.2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8.2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่น

8.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังต่อไปนี้

- 8.2.9.1 ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 8.2.9.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8.2.9.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- 8.2.9.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อน

หย่อนใจ และสวนสาธารณะ

- 8.2.9.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 8.2.9.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 8.2.9.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 8.2.9.8 การควบคุมดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติ

ของแผ่นดิน

- 8.2.9.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 8.2.9.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- 8.2.9.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 8.2.9.12 การท่องเที่ยว
- 8.2.9.13 การผังเมือง

9. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ต้องทำหน้าที่พัฒนาพื้นที่ในตำบลให้เจริญ ตามรายได้และงบประมาณในตำบล นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์ที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ ซึ่งแต่เดิมองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บให้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหลายทาง ซึ่งแบ่งเป็นหมวดได้ดังนี้

9.1 ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม

- 9.1.1 ภาษีบำรุงท้องที่
- 9.1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

9.1.3 ภาษีป้าย

9.1.4 อาคารฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากสัตว์

9.1.5 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ล้อเลื่อน

9.1.6 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

9.1.7 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา

9.1.8 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน

9.1.9 อาคารโรงกนางแอ่น

9.1.10 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

9.1.11 อาคารประตวนบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง

9.1.12 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

9.1.13 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมาย ที่ดิน

9.1.14 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

9.1.15 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

9.1.16 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

9.1.17 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

9.1.18 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด

9.2 เงินอุดหนุนรัฐบาล

9.3 รายได้ทรัพย์สินและรายได้ประเภทอื่นๆ

9.3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.3.4 เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้ทูลให้

9.3.5 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

9.3.6 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.4 เงินกู้ โดยมีหลักการ ดังนี้

9.4.1 กู้จาก กระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล

9.4.2 การกู้ตาม (ข้อ 9.4.1) กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบล

9.4.3 การกู้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

9.1.3 ภาษีป้าย

9.1.4 อาคารฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากสัตว์

9.1.5 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ล้อเลื่อน

9.1.6 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

9.1.7 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา

9.1.8 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน

9.1.9 อาคารรั้งนางแอ่น

9.1.10 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

9.1.11 อาคารปะทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง

9.1.12 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

9.1.13 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมาย ที่ดิน

9.1.14 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

9.1.15 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

9.1.16 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

9.1.17 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

9.1.18 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด

9.2 เงินอุดหนุนรัฐบาล

9.3 รายได้ทรัพย์สินและรายได้ประเภทอื่นๆ

9.3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.3.4 เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

9.3.5 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

9.3.6 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

9.4 เงินกู้ โดยมีหลักการ ดังนี้

9.4.1 กู้จาก กระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล

9.4.2 การกู้ตาม (ข้อ 9.4.1) กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบล

9.4.3 การกู้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

10. แหล่งที่มาของรายได้องค์การบริหารส่วนตำบล

10.1 รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองจากภาษีอากรต่างๆ ได้แก่

10.1.1 ภาษีบำรุงท้องที่

10.1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

10.1.3 ภาษีป้าย

10.1.4 อากรการฆ่าสัตว์

10.2 รายได้ที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทั้งจำนวน เมื่อมีการจัดเก็บในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

10.2.1 เงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยรังนกนางแอ่น

10.2.2 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

10.2.3 เงินอากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วย

การประมง

10.2.4 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

10.2.5 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมาย

ที่ดิน

10.3 รายได้ที่ได้รับการจัดสรรให้เมื่อมีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

10.3.1 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

อากรเมื่อจัดเก็บได้ในจังหวัด จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ กฎหมายว่าด้วยการนั้น (พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ร.บ. รถยนต์)

10.3.2 ค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม

เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย

10.3.3 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้แบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย

10.4 รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องออกข้อบัญญัติตำบลเพื่อจัดเก็บเพิ่มขึ้นตามกฎหมายนั้น เป็นรายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น อัตราที่เรียกเก็บตามบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการนั้น

10. แหล่งที่มาของรายได้ของกิจการบริหารส่วนตำบล

10.1 รายได้ที่ของกิจการบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองจากภาษีอากรต่างๆ ได้แก่

10.1.1 ภาษีบำรุงท้องที่

10.1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

10.1.3 ภาษีป้าย

10.1.4 อากรการฆ่าสัตว์

10.2 รายได้ที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้ของกิจการบริหารส่วนตำบลได้รับทั้งจำนวน เมื่อมีการจัดเก็บในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

10.2.1 เงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยรังนกนางแอ่น

10.2.2 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

10.2.3 เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

10.2.4 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

10.2.5 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

10.3 รายได้ที่ได้รับการจัดสรรให้เมื่อมีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

10.3.1 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

อากรเมื่อจัดเก็บได้ในจังหวัด จัดสรรให้ของกิจการบริหารส่วนตำบลตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ กฎหมายว่าด้วยการนั้น (พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ร.บ. รถยนต์)

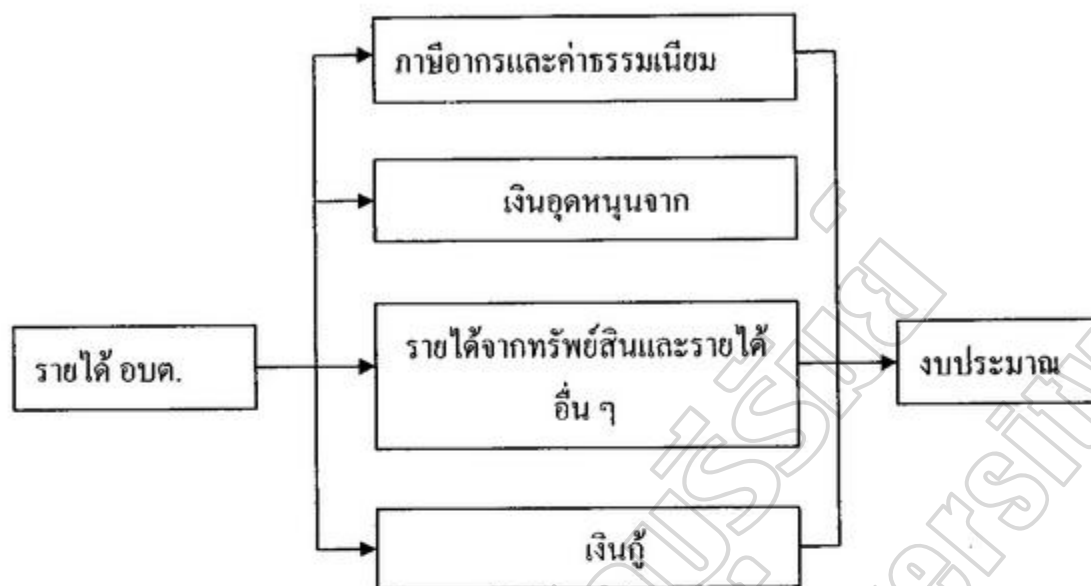
10.3.2 ค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม

เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้จัดสรรให้ของกิจการบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย

10.3.3 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้แบ่งให้ของกิจการบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย

10.4 รายได้ที่ของกิจการบริหารส่วนตำบล ต้องออกข้อบัญญัติตำบลเพื่อจัดเก็บเพิ่มขึ้นตามกฎหมายนั้น เป็นรายได้ที่ของกิจการบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น อัตราที่เรียกเก็บตามบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ภาพประกอบ 1 แหล่งที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

ที่มา : โกวิทย์ พวงงาม (2544 :179)

11. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

11.1 เงินเดือน

11.2 ค่าจ้าง

11.3 เงินค่าตอบแทนอื่นๆ

11.4 ค่าใช้สอย

11.5 ค่าวัสดุ

11.6 ค่าครุภัณฑ์

11.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง

11.8 ค่าสาธารณูปโภค

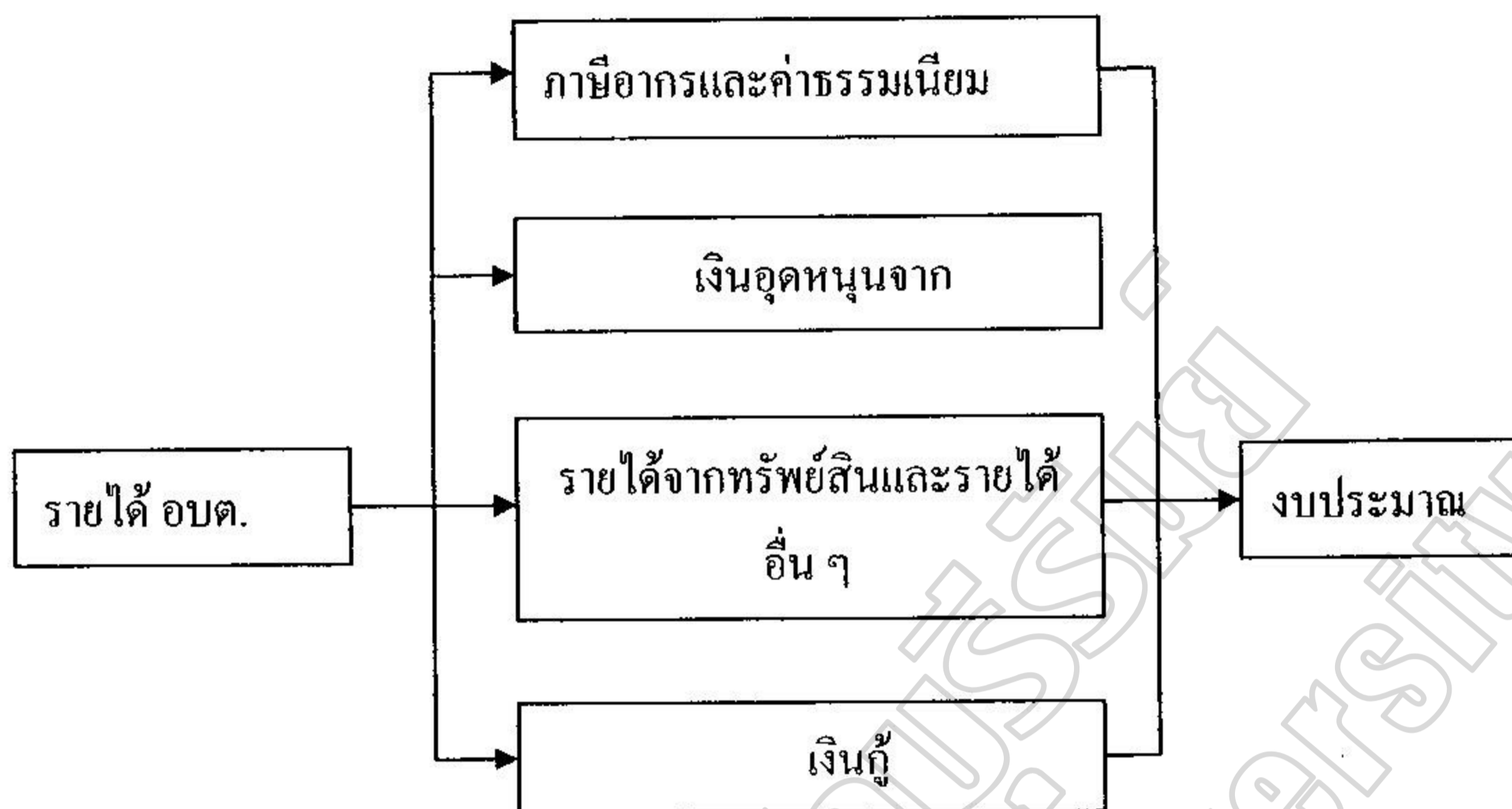
11.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่นๆ

11.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของ
กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

12. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

12.1 นายอำเภอกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไป

ตามกฎหมาย

ภาพประกอบ 1 แหล่งที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

ที่มา : โกวิทย์ พวงงาม (2544 :179)

11. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

11.1 เงินเดือน

11.2 ค่าจ้าง

11.3 เงินค่าตอบแทนอื่นๆ

11.4 ค่าใช้สอย

11.5 ค่าวัสดุ

11.6 ค่าครุภัณฑ์

11.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง

11.8 ค่าสาธารณูปโภค

11.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่นๆ

11.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

12. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

12.1 นายอำเภอกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย

12.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หากมีการกระทำเป็นการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

12.3 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้บริหารทั้งคณะหรือบางคนพ้นจากตำแหน่ง เมื่อเห็นว่าการกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากนี้ไปผู้วิจัยขอนำบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบมากล่าวโดยสังเขป ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ. 2554 : 9 - 19)

1. ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ เป็นหนึ่งในเจ็ดตำบลของอำเภอ คูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ที่ 192 หมู่ที่ 4 บ้านเขว้า ตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตำบลปะเคียบ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดบุรีรัมย์ และตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอคูเมืองระยะห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ ประมาณ 56 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอคูเมือง ประมาณ 13 กิโลเมตร ห่างจากสนามบินพาณิชย์ อำเภอสตึก 41 กิโลเมตร เนื้อที่ (แสดงเนื้อที่ประมาณเป็นตารางกิโลเมตรและไร่) ตำบลปะเคียบมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 88 ตารางกิโลเมตร หรือ 55,000 ไร่

2. ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลปะเคียบเป็นพื้นที่ราบลุ่มและที่ดอนสลับกันอยู่ทั่วไป โดยดอนบนเป็นที่ราบลุ่ม และดอนล่างเป็นที่ดอน ลักษณะดินร่วนปนทราย มีอาณาเขตดอนบนติดลำน้ำมูล ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร มีพื้นที่โดยประมาณ 55,000 ไร่ ซึ่งแบ่งเป็น

พื้นที่ราบ	52,033	ไร่	คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ	94.60
พื้นน้ำ	823	ไร่	คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ	1.50
ภูเขา	-	ไร่	คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ	-
อื่นๆ	2,144	ไร่	คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ	3.90

3. อาณาเขต

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับ	แม่น้ำมูลและเขตอำเภอพุทไธสง
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลหนองขมาร
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลสระบัว ถึง อำเภอแคนดง
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลบ้านแพ

12.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หากมีการกระทำเป็นการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

12.3 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้บริหารทั้งคณะหรือบางคนพ้นจากตำแหน่งเมื่อเห็นว่ามี การกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากนี้ไปผู้วิจัยขอนำบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบมากล่าวโดยสังเขป ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ. 2554 : 9 - 19)

1. ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ เป็นหนึ่งในเจ็ดตำบลของอำเภอ คูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ที่ 192 หมู่ที่ 4 บ้านเขว้า ตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตำบลปะเคียบ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดบุรีรัมย์ และตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอคูเมืองระยะห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ ประมาณ 56 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอคูเมือง ประมาณ 13 กิโลเมตร ห่างจากสนามบินพาณิชย์ อำเภอสตึก 41 กิโลเมตร เนื้อที่ (แสดงเนื้อที่ประมาณเป็นตารางกิโลเมตรและไร่) ตำบลปะเคียบมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 88 ตารางกิโลเมตร หรือ 55,000 ไร่

2. ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลปะเคียบเป็นพื้นที่ราบลุ่มและที่ดอนสลับกันอยู่ทั่วไป โดยตอนบนเป็นที่ราบลุ่ม และตอนล่างเป็นที่ดอน ลักษณะดินร่วนปนทราย มีอาณาเขตตอนบนติดลำน้ำมูล ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร มีพื้นที่โดยประมาณ 55,000 ไร่ ซึ่งแบ่งเป็น

พื้นที่ราบ	52,033	ไร่	คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ	94.60
พื้นน้ำ	823	ไร่	คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ	1.50
ภูเขา	-	ไร่	คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ	-
อื่นๆ	2,144	ไร่	คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ	3.90

3. อาณาเขต

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับ	แม่น้ำมูลและเขตอำเภอพุทไธสง
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลหนองขมาร
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลสระบัว กิ่ง อำเภอแคนดง
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลบ้านแพ

4. การปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบมีจำนวนหมู่บ้านในเขตการปกครอง ดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านปะเคียบ
หมู่ที่ 2	บ้านกอกทุ่ง
หมู่ที่ 3	บ้านดงย่อ
หมู่ที่ 4	บ้านเขว้า
หมู่ที่ 5	บ้านโจด
หมู่ที่ 6	บ้านหนองบัวแดง
หมู่ที่ 7	บ้านสระจืดุ่น
หมู่ที่ 8	บ้านหนองแสง
หมู่ที่ 9	บ้านขรัวตาแก้ว
หมู่ที่ 10	บ้านหนองโพธิ์
หมู่ที่ 11	บ้านโคกชาด
หมู่ที่ 12	บ้านอ้อคอนยาง
หมู่ที่ 13	บ้านหนองสาาง
หมู่ที่ 14	บ้านหนองแวง
หมู่ที่ 15	บ้านกระเบื้อง
หมู่ที่ 16	บ้านหลักเมือง
หมู่ที่ 17	บ้านหนองขุนพรม
หมู่ที่ 18	บ้านน้อยแสนสุข

5. ประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีพื้นที่การปกครอง จำนวน 18 หมู่บ้าน มีครัวเรือน จำนวน 2,166 ครัวเรือน และมีประชากร ได้แก่ เพศชาย จำนวน 5,420 คน เพศหญิง จำนวน 5,367 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10,951 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 122.57 คน/ตารางกิโลเมตร

6. สภาพสังคม

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 7 ศูนย์ ซึ่งเป็นศูนย์ที่ได้รับการถ่ายโอนจากกรมการศาสนา จำนวน 4 ศูนย์ และศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเอง จำนวน 3 ศูนย์ มีนักเรียนชาย จำนวน 204 คน เพศหญิง จำนวน 179 คน รวมทั้งสิ้น 383 คน

4. การปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบมีจำนวนหมู่บ้านในเขตการปกครอง ดังนี้

หมู่ที่ 1	บ้านปะเคียบ
หมู่ที่ 2	บ้านกอกทุ่ง
หมู่ที่ 3	บ้านดงย่อ
หมู่ที่ 4	บ้านเขว้า
หมู่ที่ 5	บ้านโจด
หมู่ที่ 6	บ้านหนองบัวแดง
หมู่ที่ 7	บ้านสระจืดุ่น
หมู่ที่ 8	บ้านหนองแสง
หมู่ที่ 9	บ้านขรัวตาแก้ว
หมู่ที่ 10	บ้านหนองโพธิ์
หมู่ที่ 11	บ้านโคกซาด
หมู่ที่ 12	บ้านอ้อคอนยาง
หมู่ที่ 13	บ้านหนองฮาง
หมู่ที่ 14	บ้านหนองแวง
หมู่ที่ 15	บ้านกระเบื้อง
หมู่ที่ 16	บ้านหลักเมือง
หมู่ที่ 17	บ้านหนองขุนพรม
หมู่ที่ 18	บ้านน้อยแสนสุข

5. ประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีพื้นที่การปกครอง จำนวน 18 หมู่บ้าน มีครัวเรือน จำนวน 2,166 ครัวเรือน และมีประชากร ได้แก่ เพศชาย จำนวน 5,420 คน เพศหญิง จำนวน 5,367 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 10,951 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 122.57 คน/ตารางกิโลเมตร

6. สถานศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 7 ศูนย์ ซึ่งเป็นศูนย์ที่ได้รับการถ่ายโอนจากกรมการศาสนา จำนวน 4 ศูนย์ และศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเอง จำนวน 3 ศูนย์ มีนักเรียนชาย จำนวน 204 คน เพศหญิง จำนวน 179 คน รวมทั้งสิ้น 383 คน

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีโรงเรียนในเขตพื้นที่ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 แห่งและโรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) จำนวน 2 แห่ง มีนักเรียน จำนวน 1,317 คน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2552)

7. สถาบันทางศาสนา

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีวัดที่ได้รับประกาศจัดตั้งเป็นวัด จำนวน 9 วัด และ สำนักสงฆ์ (ที่ยังไม่ได้รับประกาศจัดตั้งเป็นวัด) จำนวน 4 แห่ง

8. การสาธารณสุข

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีสถานอนามัยประจำตำบล 3 แห่ง ซึ่งรองรับการให้บริการประชาชนจำนวน 18 หมู่บ้าน ได้แก่

- 8.1 สถานอนามัยบ้านโจด
- 8.2 สถานอนามัยบ้านปะเคียบ
- 8.3 สถานอนามัยหนองขमार

9. โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งจำนวน 36 คน คณะผู้บริหาร จำนวน 4 คน ประกอบด้วย (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน) ตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และมีพนักงานส่วนตำบล จำนวน 11 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 3 คน และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 33 คน

10. โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ เป็นดังนี้

- 10.1 สำนักงานปลัด
- 10.2 ส่วนการคลัง
- 10.3 ส่วนโยธา
- 10.4 ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 10.5 ส่วนสวัสดิการสังคม
- 10.6 ส่วนส่งเสริมการเกษตร
- 10.7 ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- 10.8 ส่วนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีโรงเรียนในเขตพื้นที่ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 แห่งและโรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) จำนวน 2 แห่ง มีนักเรียน จำนวน 1,317 คน (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2552)

7. สถาบันทางศาสนา

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีวัดที่ได้รับประกาศจัดตั้งเป็นวัด จำนวน 9 วัด และ สำนักสงฆ์ (ที่ยังไม่ได้รับประกาศจัดตั้งเป็นวัด) จำนวน 4 แห่ง

8. การสาธารณสุข

องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีสถานอนามัยประจำตำบล 3 แห่ง ซึ่งรองรับการให้บริการประชาชนจำนวน 18 หมู่บ้าน ได้แก่

- 8.1 สถานอนามัยบ้านโจด
- 8.2 สถานอนามัยบ้านปะเคียบ
- 8.3 สถานอนามัยหนองขमार

9. โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งจำนวน 36 คน คณะผู้บริหาร จำนวน 4 คน ประกอบด้วย (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน เลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน) ตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และมีพนักงานส่วนตำบล จำนวน 11 คน ลูกจ้างประจำ จำนวน 3 คน และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 33 คน

10. โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ เป็นดังนี้

- 10.1 สำนักงานปลัด
- 10.2 ส่วนการคลัง
- 10.3 ส่วนโยธา
- 10.4 ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 10.5 ส่วนสวัสดิการสังคม
- 10.6 ส่วนส่งเสริมการเกษตร
- 10.7 ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- 10.8 ส่วนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

11. งบประมาณของ อบต. ปะเคียบ ประจำปีงบประมาณ 2552 แบ่งออกเป็น

11.1 รายได้จัดเก็บเอง	จำนวน 320,038.89	บาท
11.2 รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ อบต.	จำนวน 11,818,940.72	บาท
11.3 เงินอุดหนุนทั่วไป	จำนวน 16,639,278.03	บาท
รวมรายได้ทั้งสิ้น	จำนวน 28,458,218.75	บาท

12. จุดเด่นของพื้นที่ที่เื้อต่อการพัฒนาตำบล

สภาพชุมชนตำบลปะเคียบอาศัยกันเป็นชุมชนใหญ่ บางหมู่บ้านดูแลไม่ทั่วถึง พื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก ดินแม่น้ำมูลเรียกได้ว่าเป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำและมีทรัพยากรปลามากมาย ทั้งปลาธรรมชาติและปลาที่ชาวบ้านเลี้ยงไว้บริโภคและเพื่อทำธุรกิจ มีฝายยางบ้านเขว้า เหมาะสำหรับพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนของพื้นที่ ตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง มีคันคูคลองเก่าที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้

คำขวัญ อบต.ปะเคียบ

ฝายยางลำน้ำมูล เทศนุคุณธรรม
เลิศล้ำพัฒนา ชาวประชาสามัคคี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หัวข้อการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนา มีงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกันที่สร้างความเข้มแข็งและพึ่งตนเองของชุมชน สามารถสนับสนุนความมุ่งหมายของงานวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้มีความพยายามที่จะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แต่ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนยังปฏิบัติไม่ครบกระบวนการตามที่ระเบียบกำหนด สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังอยู่ในระดับน้อย ทำให้พบว่าประชาชนยังไม่ค่อยจะให้ความสนใจในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร ดังนั้น หน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่กำกับดูแลจะต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจ แก่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

11. งบประมาณของ อบต. ปะเคียบ ประจำปีงบประมาณ 2552 แบ่งออกเป็น

11.1 รายได้จัดเก็บเอง	จำนวน 320,038.89	บาท
11.2 รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ อบต.	จำนวน 11,818,940.72	บาท
11.3 เงินอุดหนุนทั่วไป	จำนวน 16,639,278.03	บาท
รวมรายได้ทั้งสิ้น	จำนวน 28,458,218.75	บาท

12. จุดเด่นของพื้นที่ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล

สภาพชุมชนตำบลปะเคียบอาศัยกันเป็นชุมชนใหญ่ บางหมู่บ้านดูแลไม่ทั่วถึง พื้นที่ส่วนมากเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก ดินแม่น้ำมูลเรียกได้ว่าเป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำและมีทรัพยากรปลามากมาย ทั้งปลาดุกรรมาติและปลาที่ชาวบ้านเลี้ยงไว้บริโภคและเพื่อทำธุรกิจ มีฝายยางบ้านเขว้า เหมาะสำหรับพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนของพื้นที่ ตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง มีคันคลองเก่าที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้

คำขวัญ อบต.ปะเคียบ

ฝายยางลำน้ำมูล เทศนุคุณธรรม
เลิศล้ำพัฒนา ชาวประชาสามัคคี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หัวข้อการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนา มีงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกันที่สร้างความเข้มแข็งและพึ่งตนเองของชุมชน สามารถสนับสนุนความมุ่งหมายของงานวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่าการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ได้มีความพยายามที่จะปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แต่ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนยังปฏิบัติไม่ครบกระบวนการตามที่ระเบียบกำหนด สำหรับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังอยู่ในระดับน้อย ทำให้พบว่าประชาชนยังไม่ค่อยจะให้ความสนใจในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร ดังนั้น หน่วยงานที่มีเจ้าหน้าที่กำกับดูแลจะต้องให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจ แก่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

ชนิกา พันธุ์ล้อม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของประชาชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนยังไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมของเทศบาลเท่าที่ควร การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นเกิดความล่าช้า ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแม่แจ่ม คือ เพศ อายุ และอาชีพของประชาชน สำหรับปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแม่แจ่ม คือ ระดับการศึกษาและการมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมในท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

ทวิทย์ โพธิ์เลส (2550:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไซ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะการจัดทำแผนพัฒนา เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดทำรายละเอียดของโครงการ การทำร่างแผนพัฒนา การติดตามและประเมินผล ขณะที่ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่ามีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

วินัย แซ่มซ้อย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ และบทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนา กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา คือการมีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการพัฒนา และการติดต่อสื่อสาร และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สำหรับในด้านปัญหาการจัดทำแผน พบว่าปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาและปัญหาด้านการขาดงบประมาณในการพัฒนาน้อยที่สุด

ชนิกา พันล้อม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของประชาชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนยังไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมของเทศบาลเท่าที่ควร การแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นเกิดความล่าช้า ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแม่แจ่ม คือ เพศ อายุ และอาชีพของประชาชน สำหรับปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแม่แจ่ม คือ ระดับการศึกษาและการมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมในท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลแม่แจ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

ทวิทย์ โพธิ์เลส (2550:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไชย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะการจัดทำแผนพัฒนา เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดทำรายละเอียดของโครงการ การทำร่างแผนพัฒนา การติดตามและประเมินผล ขณะที่ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่ามีข้อเสนอแนะมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมทราบวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาคมมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

วินัย แซ่มซ้อย (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ และบทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบลมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนพัฒนา กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมา คือการมีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการพัฒนา และการติดต่อสื่อสาร และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สำหรับในด้านปัญหาการจัดทำแผน พบว่าปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาและปัญหาด้านการขาดงบประมาณในการพัฒนาน้อยที่สุด

วิระชัย คำล้าน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการกำกับติดตามผลและด้านการร่วมรับประโยชน์ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมดำเนินการ

ประชาชนถ สารถี (2550 : 60) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแวง จังหวัดสระบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประชาชนมีส่วนร่วมในระดับสูง

ธเนศ ปราบพัยกษา (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเงิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านในด้านร่วมกำหนดปัญหา ด้านร่วมให้ข้อมูล ด้านร่วมปฏิบัติตามแผนและด้านร่วมติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการคัดเลือกคณะกรรมการระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามลักษณะของประชากร พบว่า ด้านอายุและอาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านเพศระดับการศึกษาและสถานภาพทางการสมรสของประชาชนที่แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจ โครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีเอกสาร ตำราไว้เผยแพร่ไม่ทั่วถึงและเพียงพอ ประชาชนมีภารกิจไม่สามารถเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ปิยรัตน์ สุขบรรณ (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้ววัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้ววัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเตรียมการจัดทำแผนและด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล

วีระชัย คำล้าน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการกำกับติดตามผลและด้านการร่วมรับประโยชน์ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมดำเนินการ

ประชนาถ สารดี (2550 : 60) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประชาชนมีส่วนร่วมในระดับสูง

ธนศ ปราบพยัคฆา (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเงิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยภาพรวมและรายด้านในด้านร่วมกำหนดปัญหา ด้านร่วมให้ข้อมูล ด้านร่วมปฏิบัติตามแผนและด้านร่วมติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการคัดเลือกคณะกรรมการระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามลักษณะของประชากร พบว่า ด้านอายุและอาชีพของประชาชนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านเพศระดับการศึกษาและสถานภาพทางการสมรสของประชาชนที่แตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจ โครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนมากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหาที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีเอกสาร ตำราไว้เผยแพร่ไม่ทั่วถึงและเพียงพอ ประชาชนมีภารกิจไม่สามารถเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ปิยรัตน์ สุขบรรณ (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านเตรียมการจัดทำแผนและด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล

ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาตำบลต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนร่วมกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องที่ ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ บทบาทหน้าที่ของผู้เข้าร่วมการวิจัย ในทางปฏิบัติแล้ว กระบวนการวิจัยก็ต้องดำเนินไปโดยความร่วมมือกับทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน ตั้งแต่ต้นจนจบสิ้นกระบวนการและจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมใน การพัฒนาทุกขั้นตอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ จะต้องมีการที่ชัดเจน ได้แก่ การกำหนด วัตถุประสงค์ ชุมชนมีส่วนร่วม เน้นการรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นพอสมควรจึงจะประสบ ผลสำเร็จด้วยดี การให้ชุมชน จัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนการศึกษาความ ได้นำไปสู่การ วิเคราะห์และคิดกิจกรรมที่จะพัฒนาชุมชนภายใต้ศักยภาพของตำบล

ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า
การจัดทำแผนพัฒนาตำบลต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนร่วมกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องที่
ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ บทบาทหน้าที่ของผู้เข้าร่วมการวิจัย ในทางปฏิบัติแล้ว
กระบวนการวิจัยก็ต้องดำเนินไปโดยความร่วมมือกับทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน
ตั้งแต่ต้นจนจบสิ้นกระบวนการและจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมใน
การพัฒนาทุกขั้นตอน การจัดกระบวนการเรียนรู้ จะต้อง มีรูปแบบที่ชัดเจนได้แก่ การกำหนด
วัตถุประสงค์ ชุมชนมีส่วนร่วม เน้นการรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นพอสมควรจึงจะประสบ
ผลสำเร็จด้วยดี การให้ชุมชน จัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตลอดจนการศึกษาความ ได้นำไปสู่การ
วิเคราะห์และคิดกิจกรรมที่จะพัฒนาชุมชนภายใต้ศักยภาพของตำบล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 18 หมู่บ้าน จำนวน 7,513 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ .2542 : 148 - 149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน/หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านปะเคียบ หมู่ที่ 1	550	27
2	บ้านกอกทุ่ง หมู่ที่ 2	434	21
3	บ้านคงย่อ หมู่ที่ 3	422	21
4	บ้านเขว้า หมู่ที่ 4	487	24
5	บ้านโจด หมู่ที่ 5	498	24

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 18 หมู่บ้าน จำนวน 7,513 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ . 2542 : 148 - 149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน/หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านปะเคียบ หมู่ที่ 1	550	27
2	บ้านกอกทุ่ง หมู่ที่ 2	434	21
3	บ้านคงย่อ หมู่ที่ 3	422	21
4	บ้านเขว้า หมู่ที่ 4	487	24
5	บ้านโจด หมู่ที่ 5	498	24

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อหมู่บ้าน/หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
6	บ้านหนองบัวแดง หมู่ที่ 6	317	15
7	บ้านสระขี้คูน หมู่ที่ 7	361	18
8	บ้านหนองแสง หมู่ที่ 8	274	13
9	บ้านขรัวตาแก้ว หมู่ที่ 9	275	13
10	บ้านหนองโพธิ์ หมู่ที่ 10	485	24
11	บ้านโคกซาด หมู่ที่ 11	322	16
12	บ้านอ้อคอนยาง หมู่ที่ 12	472	23
13	บ้านหนองฮาง หมู่ที่ 13	295	14
14	บ้านหนองแวง หมู่ที่ 14	500	24
15	บ้านกระเบื้อง หมู่ที่ 15	239	12
16	บ้านหลักเมือง หมู่ที่ 16	671	33
17	บ้านหนองขุนพรม หมู่ที่ 17	461	23
18	บ้านน้อยแสนสุข หมู่ที่ 18	450	22
รวม		7,513	367

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น

3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดย

ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ลงใน ()

ตัวอย่าง

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ () ชาย () หญิง

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อหมู่บ้าน/หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
6	บ้านหนองบัวแดง หมู่ที่ 6	317	15
7	บ้านสระขี้ตุน หมู่ที่ 7	361	18
8	บ้านหนองแสง หมู่ที่ 8	274	13
9	บ้านขรัวตาแก้ว หมู่ที่ 9	275	13
10	บ้านหนองโพธิ์ หมู่ที่ 10	485	24
11	บ้านโคกซาด หมู่ที่ 11	322	16
12	บ้านอ้อดอนยาง หมู่ที่ 12	472	23
13	บ้านหนองฮาง หมู่ที่ 13	295	14
14	บ้านหนองแวง หมู่ที่ 14	500	24
15	บ้านกระเบื้อง หมู่ที่ 15	239	12
16	บ้านหลักเมือง หมู่ที่ 16	671	33
17	บ้านหนองขุนพรม หมู่ที่ 17	461	23
18	บ้านน้อยแสนสุข หมู่ที่ 18	450	22
รวม		7,513	367

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น

3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดย

ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ลงใน ()

ตัวอย่าง

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ () ชาย () หญิง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่มีส่วนร่วม

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
1	ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา มีส่วนในการคัดเลือกแกนนำประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา
2	มีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่ในการร่วมประชุมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ รวมถึงศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งเป็นกฎหมาย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ใน 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่มีส่วนร่วม

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
1	ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา มีส่วนในการคัดเลือกแกนนำประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา
2	มีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่ในการร่วมประชุมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ รวมถึงศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งเป็นกฎหมาย

รัฐธรรมนูญที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารพัฒนา การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้าง

2.4 ปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญได้แก่

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์ รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.2 นายเอิว เปรียบสม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.3 นายธีรศักดิ์ ศรีนิลค์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับจากการตรวจสอบ แก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ ทำการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.7 นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9018 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รัฐธรรมนูญที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารพัฒนา การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้าง

2.4 ปรับปรุง แก้ไข แบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญได้แก่

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์ รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.4.2 นายเอียว เปรียบสม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.4.3 นายธีรศักดิ์ ศรีนิลค์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับจากการตรวจสอบ แก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ ทำการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.7 นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9018 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในเขตตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามที่ทำการผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านด้วยตนเอง
3. จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป จำนวน 367 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา ทั้งหมด จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดการกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
4. เสนอในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 79)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5.51 - 6.00	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4.51 - 5.00	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
3.51 - 4.50	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2.51 - 3.50	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.51 - 2.50	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
1.00 - 1.50	ไม่มีส่วนร่วม

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามที่ทำการผู้ใหญ่นบ้านทุกหมู่บ้านด้วยตนเอง
3. จำนวนแบบสอบถามที่แจกไป จำนวน 367 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา ทั้งหมด จำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดการกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
4. เณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 79)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
5.51 - 6.00	มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4.51 - 5.00	มีระดับการมีส่วนร่วมมาก
3.51 - 4.50	มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2.51 - 3.50	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.51 - 2.50	มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
1.00 - 1.50	ไม่มีส่วนร่วม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
 - 2.1 ร้อยละ
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
 - 2.1 ร้อยละ
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าสถิติจากข้อมูล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์หาค่าสถิติจากข้อมูล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามที่ผู้วิจัยได้แบ่งไว้ 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	367	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	192	52.32
1.2 หญิง	175	47.68
2. อายุ		
2.1 18 - 25 ปี	28	7.63
2.2 26 - 35 ปี	70	19.07
2.3 36 - 41 ปี	138	37.60
2.4 42 ปี ขึ้นไป	131	35.70
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	122	33.24
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	132	35.97
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	86	23.43
3.4 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	2.45
3.5 ปริญญาตรี	18	4.91
4. อาชีพ		
4.1 เกษตรกรรม	211	57.50
4.2 ค้าขาย	48	13.08
4.3 ข้าราชการ/พนักงานรัฐ	18	4.90
4.4 ลูกจ้าง/พนักงานอื่นของรัฐ	18	4.90
4.5 ธุรกิจส่วนตัว	46	12.54
4.6 อื่น ๆ ระบุ	26	7.08

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามที่ผู้วิจัยได้แบ่งไว้ 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	367	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	192	52.32
1.2 หญิง	175	47.68
2. อายุ		
2.1 18 - 25 ปี	28	7.63
2.2 26 - 35 ปี	70	19.07
2.3 36 - 41 ปี	138	37.60
2.4 42 ปี ขึ้นไป	131	35.70
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	122	33.24
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	132	35.97
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	86	23.43
3.4 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	2.45
3.5 ปริญญาตรี	18	4.91
4. อาชีพ		
4.1 เกษตรกรรม	211	57.50
4.2 ค้าขาย	48	13.08
4.3 ข้าราชการ/พนักงานรัฐ	18	4.90
4.4 ลูกจ้าง/พนักงานอื่นของรัฐ	18	4.90
4.5 ธุรกิจส่วนตัว	46	12.54
4.6 อื่น ๆ ระบุ	26	7.08

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
5. สถานภาพ/สมรส		
5.1 โสด	46	12.54
5.2 สมรส	203	55.31
5.3 อื่น ๆ	118	32.15

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 367 คน เป็นชาย จำนวน 192 คน (ร้อยละ 52.3) เป็นหญิง จำนวน 175 คน (ร้อยละ 49.6)

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุ 36-41 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 138 คน (ร้อยละ 37.6) รองลงมา คือ 42 ปี ขึ้นไป จำนวน 131 คน (ร้อยละ 35.7) และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 18 - 25 ปี (ร้อยละ 7.6)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 132 คน (ร้อยละ 36) รองลงมา คือ ประถมศึกษา จำนวน 122 คน (ร้อยละ 33.2) และมีจำนวนน้อยที่สุด คือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.5)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า เกษตรกรรม มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 211 คน (ร้อยละ 57.5) รองลงมา คือ ค้าขาย จำนวน 48 คน (ร้อยละ 13.1) และที่มีจำนวนน้อยที่สุดมีจำนวนเท่ากัน คือ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐและลูกจ้าง/พนักงานอื่นของรัฐ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.9)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ/สมรส พบว่า สมรส มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 203 คน (ร้อยละ 55.31) รองลงมา คือ อื่น ๆ จำนวน 118 คน (ร้อยละ 32.15) และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ โสด จำนวน 46 คน (ร้อยละ 12.53)

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
5. สถานภาพ/สมรส		
5.1 โสด	46	12.54
5.2 สมรส	203	55.31
5.3 อื่น ๆ	118	32.15

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 367 คน เป็นชาย จำนวน 192 คน (ร้อยละ 52.3) เป็นหญิง จำนวน 175 คน (ร้อยละ 49.6)

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุ 36-41 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 138 คน (ร้อยละ 37.6) รองลงมา คือ 42 ปี ขึ้นไป จำนวน 131 คน (ร้อยละ 35.7) และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 18 - 25 ปี (ร้อยละ 7.6)

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 132 คน (ร้อยละ 36) รองลงมา คือ ประถมศึกษา จำนวน 122 คน (ร้อยละ 33.2) และมีจำนวนน้อยที่สุด คือ อนุปริญญาหรือเทียบเท่า จำนวน 9 คน (ร้อยละ 2.5)

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า เกษตรกรรม มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 211 คน (ร้อยละ 57.5) รองลงมา คือ ค้าขาย จำนวน 48 คน (ร้อยละ 13.1) และที่มีจำนวนน้อยที่สุดมีจำนวนเท่ากัน คือ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐและลูกจ้าง/พนักงานอื่นของรัฐ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 4.9)

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ/สมรส พบว่า สมรส มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 203 คน (ร้อยละ 55.31) รองลงมา คือ อื่น ๆ จำนวน 118 คน (ร้อยละ 32.15) และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ โสด จำนวน 46 คน (ร้อยละ 12.53)

ตอนที่ 2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังแสดงในตาราง 3-8 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การมีส่วนร่วม			
1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา	4.68	0.371	มาก
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนา	4.74	0.401	มาก
3. ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ	4.74	0.399	มาก
4. ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา	4.79	0.429	มาก
รวมเฉลี่ย	4.74	0.261	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับ ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ($\bar{X} = 4.79$) ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 4.74$) ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.74$) และด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 4.68$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังแสดงในตาราง 3-8 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
การมีส่วนร่วม			
1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา	4.68	0.371	มาก
2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนา	4.74	0.401	มาก
3. ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ	4.74	0.399	มาก
4. ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา	4.79	0.429	มาก
รวมเฉลี่ย	4.74	0.261	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับ ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ($\bar{X} = 4.79$) ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 4.74$) ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.74$) และด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ($\bar{X} = 4.68$) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ลักษณะการมีส่วนร่วม			
ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา			
1. มีส่วนร่วมในการคัดเลือกแกนนำประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา	3.40	1.016	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่ในการร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.32	1.038	น้อย
3. มีส่วนร่วมในการชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนเก็บข้อมูล	3.41	1.054	น้อย
4. มีส่วนร่วมในการวางแผนเก็บข้อมูลของชุมชน	3.17	1.007	น้อย
5. มีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน	3.49	1.024	น้อย
6. มีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน	3.69	1.028	ปานกลาง
7. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน	3.65	1.100	ปานกลาง
8. มีส่วนร่วมในการศึกษาศักยภาพของชุมชน	3.75	1.094	ปานกลาง
9. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาของชุมชน	3.97	1.035	ปานกลาง
10. การมีส่วนร่วมในการสรุปทบทวนของชุมชน	3.94	1.038	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.68	0.371	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับต่ำ คือ ข้อ 9. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ ข้อ 10 การมีส่วนร่วมในการสรุปทบทวนของชุมชน ($\bar{X} = 3.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 4 มีส่วนร่วมในการวางแผนเก็บข้อมูลของชุมชน ($\bar{X} = 3.17$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาโดยภาพรวมและรายชื่อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ลักษณะการมีส่วนร่วม			
ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา			
1. มีส่วนร่วมในการคัดเลือกแกนนำประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา	3.40	1.016	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่ในการร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.32	1.038	น้อย
3. มีส่วนร่วมในการชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนเก็บข้อมูล	3.41	1.054	น้อย
4. มีส่วนร่วมในการวางแผนเก็บข้อมูลของชุมชน	3.17	1.007	น้อย
5. มีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน	3.49	1.024	น้อย
6. มีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน	3.69	1.028	ปานกลาง
7. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน	3.65	1.100	ปานกลาง
8. มีส่วนร่วมในการศึกษาศักยภาพของชุมชน	3.75	1.094	ปานกลาง
9. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาของชุมชน	3.97	1.035	ปานกลาง
10. การมีส่วนร่วมในการสรุปบทเรียนของชุมชน	3.94	1.038	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.68	0.371	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำ คือ ข้อ 9. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมา คือ ข้อ 10 การมีส่วนร่วมในการสรุปบทเรียนของชุมชน ($\bar{X} = 3.94$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 4 มีส่วนร่วมในการวางแผนเก็บข้อมูลของชุมชน ($\bar{X} = 3.17$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดทำ
แผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ลักษณะการมีส่วนร่วม			
ด้านการจัดทำแผนพัฒนา			
11. มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต.	3.60	1.076	ปานกลาง
12. มีส่วนร่วมให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.	3.91	1.087	ปานกลาง
13. มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคประชาชนในการ ชี้แจงทำความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. กับผู้นำชุมชนและประชาชน	3.98	1.021	ปานกลาง
14. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมสถานที่ในการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.	4.04	1.097	ปานกลาง
15. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอความต้องการของชุมชนของท่านในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.	4.03	1.146	ปานกลาง
16. มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาและจัดทำแผนพัฒนา อบต.	4.01	1.136	ปานกลาง
17. มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ / กิจกรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.	4.09	1.117	ปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการจัดทำแผนพัฒนา			
11. มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต.	3.60	1.076	ปานกลาง
12. มีส่วนร่วมให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.	3.91	1.087	ปานกลาง
13. มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคประชาชนในการ ชี้แจงทำความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. กับผู้นำชุมชนและประชาชน	3.98	1.021	ปานกลาง
14. มีส่วนร่วมในการสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมสถานที่ในการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.	4.04	1.097	ปานกลาง
15. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอความต้องการของชุมชนของท่านในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.	4.03	1.146	ปานกลาง
16. มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาและจัดทำแผนพัฒนา อบต.	4.01	1.136	ปานกลาง
17. มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ / กิจกรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.	4.09	1.117	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ลักษณะการมีส่วนร่วม			
18. มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการและมีการบรรจุโครงการ / กิจกรรม ไว้ในแผนพัฒนา อบต. ครบทุกโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นข้อเสนอของประชาคม	4.34	1.186	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.74	0.401	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า คือ ข้อ 18 มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการและมีการบรรจุโครงการ / กิจกรรม ไว้ในแผนพัฒนา อบต. ครบทุกโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นข้อเสนอของประชาคม ($\bar{X}=4.34$) รองลงมา คือ ข้อ 17 มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต. ($\bar{X}=4.09$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 11 มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. ($\bar{X}=3.60$)

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
18. มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการและมีการบรรจุโครงการ / กิจกรรม ไว้ในแผนพัฒนา อบต. ครบทุกโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นข้อเสนอของประชาคม	4.34	1.186	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.74	0.401	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำ คือ ข้อ 18 มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการและมีการบรรจุโครงการ / กิจกรรม ไว้ในแผนพัฒนา อบต. ครบทุกโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นข้อเสนอของประชาคม ($\bar{X}=4.34$) รองลงมา คือ ข้อ 17 มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต. ($\bar{X}=4.09$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 11 มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. ($\bar{X}=3.60$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการนำ
แผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
ลักษณะการมีส่วนร่วม			
ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ			
19. มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้าง ถนน ไฟฟ้า งานพัฒนาแหล่งน้ำ	4.14	1.105	ปานกลาง
20. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการด้านพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพในชุมชน	3.21	1.052	น้อย
21. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ / กิจกรรม ด้านการศึกษา ศาสนา กีฬาและวัฒนธรรม เช่น ทุนการศึกษา อุปกรณ์ด้านการศึกษา การแข่งขันกีฬา งานประเพณีต่างๆ	3.83	1.026	ปานกลาง
22. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น โครงการปลูกป่าสองข้างทางตามพระราชเสาวนีย์	4.16	1.004	มาก
23. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น โครงการเฝ้าระวังรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน	4.19	1.016	ปานกลาง
24. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านการส่งเสริมเกษตร เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง	4.24	1.047	ปานกลาง
25. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านสาธารณสุข เช่น โครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก	4.34	1.052	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.74	0.399	มาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม			
	ลักษณะการมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ				
19. มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้าง ถนน ไฟฟ้า งานพัฒนาแหล่งน้ำ		4.14	1.105	ปานกลาง
20. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการด้านพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพในชุมชน		3.21	1.052	น้อย
21. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ / กิจกรรม ด้านการศึกษา ศาสนา กีฬาและวัฒนธรรม เช่น ทุนการศึกษา อุปกรณ์ด้านการศึกษา การแข่งขันกีฬา งานประเพณีต่างๆ		3.83	1.026	ปานกลาง
22. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น โครงการปลูกป่าสองข้างทางตามพระราชเสาวนีย์		4.16	1.004	มาก
23. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น โครงการเฝ้าระวังรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน		4.19	1.016	ปานกลาง
24. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านการส่งเสริมเกษตร เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง		4.24	1.047	ปานกลาง
25. มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านสาธารณสุข เช่น โครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก		4.34	1.052	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		4.74	0.399	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 20 อยู่ในระดับน้อย และข้อ 22 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ ข้อ 25 มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมด้านสาธารณสุข เช่น โครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก (\bar{X} = 4.34) รองลงมา คือ ข้อ 24 มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านการส่งเสริมการเกษตร เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง (\bar{X} = 4.24) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 20 มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการด้านพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพในชุมชน (\bar{X} = 3.21)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ลักษณะการมีส่วนร่วม			
ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา			
26. มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประเมินผลโครงการของ อบต.	4.00	1.131	ปานกลาง
27. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประเมินผลของ อบต.	4.18	1.006	ปานกลาง
28. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและตัวชี้วัดในการประเมินผลโครงการของ อบต.	4.14	1.170	ปานกลาง
29. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานต่างๆ ตามโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา	4.29	1.053	ปานกลาง
30. มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผลโครงการให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงการติดตามประเมินผลแผนและโครงการ/กิจกรรม	4.47	1.132	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.79	0.429	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 20 อยู่ในระดับน้อย และข้อ 22 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า คือ ข้อ 25 มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมด้านสาธารณสุข เช่น โครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก ($\bar{X}=4.34$) รองลงมา คือ ข้อ 24 มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านการส่งเสริมการเกษตร เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง ($\bar{X}=4.24$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 20 มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการด้านพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพในชุมชน ($\bar{X}=3.21$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ลักษณะการมีส่วนร่วม			
ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา			
26. มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประเมินผลโครงการของ อบต.	4.00	1.131	ปานกลาง
27. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประเมินผลของ อบต.	4.18	1.006	ปานกลาง
28. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและตัวชี้วัดในการประเมินผลโครงการของ อบต.	4.14	1.170	ปานกลาง
29. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา	4.29	1.053	ปานกลาง
30. มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ การติดตาม ประเมินผลโครงการให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงการติดตามประเมินผลแผนและโครงการ/กิจกรรม	4.47	1.132	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.79	0.429	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำ คือ ข้อ 30 มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผลโครงการ ($\bar{X}=4.47$) รองลงมา คือ ข้อ 29 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงาน ต่าง ๆ ตามโครงการ/กิจกรรม ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา ($\bar{X}=4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 26 มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลโครงการของ อบต. ($\bar{X}=4.00$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังปรากฏในตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ต้องการให้โครงการทุก โครงการที่ประชาชนเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ควรได้รับการสนับสนุน	17	39.53
2	ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน	10	23.26
3	ต้องการให้ ประชาสัมพันธ์การดำเนิน โครงการแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบ โดยทั่วถึง	16	37.21
	รวม	43	100

จากตาราง 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้โครงการทุกโครงการที่ประชาชนเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านควรได้รับการสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมา คือ ต้องการให้ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 37.21 และ ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 23.26 ตามลำดับ

จากตาราง 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับต่ำ คือ ข้อ 30 มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผลโครงการ ($\bar{X}=4.47$) รองลงมา คือ ข้อ 29 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงาน ต่าง ๆ ตามโครงการ/กิจกรรม ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา ($\bar{X}=4.29$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 26 มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามประเมินผลโครงการของ อบต. ($\bar{X}=4.00$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังปรากฏในตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ต้องการให้โครงการทุกโครงการที่ประชาชนเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ควรได้รับการสนับสนุน	17	39.53
2	ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน	10	23.26
3	ต้องการให้ ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง	16	37.21
	รวม	43	100

จากตาราง 8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้โครงการทุกโครงการที่ประชาชนเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านควรได้รับการสนับสนุน คิดเป็นร้อยละ 39.53 รองลงมา คือ ต้องการให้ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 37.21 และ ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 23.26 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเพ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.9018

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเพ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.9018

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเอง จำนวน 367 ฉบับ และขอรับคืนในเวลาที่กำหนดได้ กลับคืนมาจำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

4.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้โครงการทุกโครงการที่ประชาชนเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ควรได้รับการสนับสนุน รองลงมา คือ ต้องการให้ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง และ ต้องการให้ มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเอง จำนวน 367 ฉบับ และขอรับคืนในเวลาที่กำหนดได้ กลับคืนมาจำนวน 367 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

4.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลด ดังนี้ ด้านการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้โครงการทุกโครงการที่ประชาชนเสนอในที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน ควรได้รับการสนับสนุน ร่องลงมา คือ ต้องการให้ประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการแต่ละโครงการให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง และ ต้องการให้ มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมทุกด้าน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีแนวทางที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น และมีประเด็นที่ค้นพบอันเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ นำไปปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก การที่มีผลวิจัยเช่นนี้ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ได้เตรียมความพร้อมทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนลงพื้นที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน การประสานงานจัดทำแผนกับประชาชน ส่วนราชการ การบริหารงบประมาณให้ครอบคลุมทุกด้านและการติดตามประเมินผลโครงการ จึงส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้เป็นเพราะว่าประชาชนเข้าใจบทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้แผนพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวิทย์ โพธิ์เลส (2550:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังไซ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถแยกอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลปะเคียบได้ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมและประชาคมหมู่บ้าน การค้นหาปัญหาของชุมชน การศึกษาศักยภาพของชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน การวางแผนก่อนการจัดทำแผนพัฒนา การสรุปบทเรียนของชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการจัดทำแผนต่อไป ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาและนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยรัตน์ สุขบรรณ (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้ววัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านเตรียมการจัดทำแผนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้ววัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ อาจได้รับทราบข้อมูลในการเข้าร่วมประชุมไม่ทั่วถึงจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้า

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ทำให้ทราบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีแนวทางที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น และมีประเด็นที่ค้นพบอันเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ นำไปปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก การที่มีผลวิจัยเช่นนี้ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ได้เตรียมความพร้อมทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนลงพื้นที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน การประสานงานจัดทำแผนกับประชาชน ส่วนราชการ การบริหารงบประมาณให้ครอบคลุมทุกด้านและการติดตามประเมินผลโครงการ จึงส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้เป็นเพราะว่าประชาชนเข้าใจบทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้แผนพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวิทย์ โพธิ์เลส (2550:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลวังไชย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถแยกอภิปรายได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลปะเคียบได้ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมและประชาคมหมู่บ้าน การค้นหาปัญหาของชุมชน การศึกษาศักยภาพของชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน การวางแผนก่อนการจัดทำแผนพัฒนา การสรุปบทเรียนของชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการจัดทำแผนต่อไป ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาและนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนพัฒนาที่ตรงต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยรัตน์ สุขบรรณ (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้วมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านเตรียมการจัดทำแผนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้วมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ อาจได้รับทราบข้อมูลในการเข้าร่วมประชุมไม่ทั่วถึงจึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้า

ร่วมประชุมประชาคมส่วนน้อย ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบได้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนา เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาต้องผ่านกระบวนการของประชาคมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม จะได้มาซึ่งการจัดสรรงบประมาณให้กับหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน อาจมีความแตกต่างกันจึงทำให้ผลการวิจัยออกมาแตกต่างกัน

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนที่มาจากตัวแทนของประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการอย่างเต็มที่ กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนารวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนทุกขั้นตอนให้ประชาชนได้เข้าร่วมประเมินผลแผนพัฒนาหลังจากที่นำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้แผนพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชา นาด สารดี (2550 : 60) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่าด้านการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับสูง

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการส่งเสริมการเกษตร โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการปลูกป่าสองข้างทางตามพระราชเสาวนีย์ เป็นต้น ซึ่งทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ในทุกกิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบได้พัฒนา ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย คำล้าน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี มีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการพัฒนาของเทศบาลน้อย และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อาจจะไม่ทั่วถึงจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบัวงามมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจำนวนไม่มากเท่าที่ควร ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ได้มีการเชิญชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนมีการประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามนโยบายขององค์การบริหาร

ร่วมประชุมประชาคมส่วนน้อย ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบได้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบถึงความสำคัญในการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนา เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาต้องผ่านกระบวนการของประชาคมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม จะได้นำซึ่งการจัดสรรงบประมาณให้กับหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน อาจมีความแตกต่างกันจึงทำให้ผลการวิจัยออกมาแตกต่างกัน

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนที่มาจากตัวแทนของประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการอย่างเต็มที่ กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนารวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนทุกขั้นตอนให้ประชาชนได้เข้าร่วมประเมินผลแผนพัฒนาหลังจากที่นำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะช่วยให้แผนพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชา นาด สารดี (2550 : 60) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่าด้านการจัดทำแผนพัฒนาอยู่ในระดับสูง

2.3 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการส่งเสริมการเกษตร โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โครงการปลูกป่าสองข้างทางตามพระราชเสาวนีย์ เป็นต้น ซึ่งทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ในทุกกิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบได้พัฒนา ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย คำล้าน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี มีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการพัฒนาของเทศบาลน้อย และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อาจจะไม่ทั่วถึงจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการจำนวนไม่มากเท่าที่ควร ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ได้มีการเชิญชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนมีการประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามนโยบายขององค์การบริหาร

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จึงสรุปประเด็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และด้านติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนา ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จึงควรดำเนินการดังนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ต้องรักษาสิ่งเหล่านี้ไว้ คือ ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผล กำหนดแนวทางและตัวชี้วัดการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการต่างๆ ตามโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผลโครงการให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงการติดตามประเมินผลแผนและโครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นการติดตาม ควบคุม ตรวจสอบการบริหารงานขององค์การให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบต้องเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกแกนนำ เพื่อเป็นคณะกรรมการจัดทำแผน การกำหนดพื้นที่ในการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน รวมไปถึงการชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนและวางแผนการเก็บข้อมูลภายในชุมชน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาบรรลุวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จึงสรุปประเด็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และด้านติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนา ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จึงควรดำเนินดังนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ ต้องรักษาสิ่งเหล่านี้ไว้ คือ ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผล กำหนดแนวทางและตัวชี้วัดการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินการต่างๆ ตาม โครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผลโครงการให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงการติดตามประเมินผลแผนและโครงการ/กิจกรรม เพื่อเป็นการติดตาม ควบคุม ตรวจสอบการบริหารงานขององค์การให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกแกนนำ เพื่อเป็นคณะกรรมการจัดทำแผน การกำหนดพื้นที่ในการเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน รวมไปถึงการชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนและวางแผนการเก็บข้อมูลภายในชุมชน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาบรรลุวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการกระจายงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นใน
ยุทธศาสตร์ต่าง ๆ

2.3 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการกระจายงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นใน
ยุทธศาสตร์ต่าง ๆ

2.3 ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2542). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- _____ (2546). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____ (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____ (2550). ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่นสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาสาวิชาคินแดน.
- กานดา พูนลาภทวี. (2530). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- โกวิท พวงงาม. (2542). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิตินอนาคด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พีช.
- _____ (2544). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิตินอนาคด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พีช.
- จักรพงษ์ สงวนชม. (2549). ภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการทรัพยากรดินกรณีศึกษาหมู่บ้านกะเลา ตำบลหมื่นศรี อำเภอธำรง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จารุพงศ์ พลเดช และคณะ . (2540). ปัญหาและการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล. รายงานการวิจัยของสถาบันของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัด กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- ชนิกา พันล้อม. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูเกียรติ เปี่ยมศรี. (2543). “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง”. ปัญหาพิเศษหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์เอสพรินติ้งเซ็นเตอร์ จำกัด.

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2542). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- (2546). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- (2550). ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่นสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาสาวิชาดินแดน.
- กานดา พูนลาภทวี. (2530). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- โกวิท พวงงาม. (2542). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปพิธ.
- (2544). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปพิธ.
- จักรพงษ์ สวงนชม. (2549). ภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการทรัพยากรดินกรณีศึกษาหมู่บ้านกะเลา ตำบลหมื่นศรี อำเภอท่าม่วง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จารุพงศ์ พลเดช และคณะ. (2540). ปัญหาและการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล. รายงานการวิจัยของสถาบันของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัด กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.
- ชนิกา พันล้อม. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูเกียรติ เปี่ยมศรี. (2543). “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง”. ปัญหาพิเศษหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์เนชั่น จำกัด.

- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงศ์. (2540). กำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ทวิทย์ โปธิเสส. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังไชย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (ม.ป.ป.). การพัฒนาชนบทกับกระบวนการปกครองท้องถิ่น. (ม.ป.ท. : ม.ป.พ.).
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนาวิทย์ กางการ. (2549). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ วิทยานิพนธ์. ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. ชัยภูมิ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ธีระพันธุ์ แก่นจันทร์. (2541). ความคิดเห็นของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพัฒนากรในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและการดำเนินงานโครงการพัฒนา. วิทยานิพนธ์. (สาขา นโยบายสาธารณะ), ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธเนศ ปราบพยัคณา. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเงิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,
- ประชาภาณี สารดี. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (วิชาการปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงศ์. (2540). กำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ทวิทย์ โพธิ์เลส. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังไชย อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (ม.ป.ป.). การพัฒนาชนบทกับกระบวนการปกครองท้องถิ่น. (ม.ป.ท.:ม.ป.พ.).
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนาวิทย์ กางการ. (2549). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ วิทยานิพนธ์. ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. ชัยภูมิ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ธีระพันธุ์ แก่นจันทร์. (2541). ความคิดเห็นของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการมีส่วนร่วมของพัฒนากรในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและการดำเนินงานโครงการพัฒนา. วิทยานิพนธ์. (สาขานโยบายสาธารณะ), ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธเนศ ปราบพยัคณา. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบัวเงิน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น,
- ประชานาถ สารถิ. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (วิชาการปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2542). รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ : สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.

- ปิยรัตน์ สุขบรรณ. (2552). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแยมวัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรชัย เทพปัญญา และคณะ. (2551). การพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก: <http://www2.nesac.go.th>.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเชียงใหม่ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ. : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรี สีโรรส และคนอื่นๆ. (2549). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์ และคณะ. (2547). การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองโดยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน. วิทยานิพนธ์. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต. นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (2004). การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก <http://www.cdswtu.com/index.php>.
- รศนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : น้กกัง.
- วินัย แซ่มซ้อย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- _____ (2547). การบริหารและจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก http://trat.nfe.go.th/trat/topic5_old.php?page=5
- วีระชัย คำล้าน. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของประชากรในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระ. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (วิชาการปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ปิยรัตน์ สุขบรรณ. (2552). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลยายแ้ววัฒนา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรชัย เทพปัญญา และคณะ. (2551). การพัฒนาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก: <http://www2.nesac.go.th>.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเชียงใหม่ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ. : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรี สีโรรส และคนอื่นๆ. (2549). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- ไพศาล สรรสรวิสุทธิ์ และคณะ. (2547). การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทองโดยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน. วิทยานิพนธ์. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต. นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ (2004). การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก <http://www.cdswtu.com/index.php>.
- รศกนต์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : น้ากั้ง.
- วินัย แซ่มซ้อย. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- _____ (2547). การบริหารและจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก http://trat.nfe.go.th/trat/topic5_old.php?page=5
- วีระชัย คำล้าน. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของประชากรในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระ. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (วิชาการปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สถาบันพระปกเกล้า. (2548). การปกครองท้องถิ่นไทย. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก <http://kpilearning.com/learning>
- (2551). การให้บริการสาธารณะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2551, จาก <http://kpi.ac.th/>
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2544). นโยบายสาธารณะ แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สิวพร สุขเอียด. (2553). การปกครองส่วนท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2553, จาก <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki>
- ศุภาพร พิศาลบุตร. (2548). การวางแผนและการบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2546). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร : แนวคิดในการวางแผน. ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิน รพีพัฒน์. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข.
- องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ. (2554). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554 – 2556). (อัดสำเนา).
- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับ คณะของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Fornaroff, A. (1980). *Community Involvement in Health System for Primary Health Care*. Geneva : World Health Organization.
- Koufman, H.F. (March 1949). *Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities*. Agricultural Experiment Station Bulletins.
- Reeder, W.W. (1974). *Some Aspects of the Information Social Participation of Farm Families in New York State*. Doctoral Dissirtation, Cornell Uninerssty. Available from : UMI ProQuest Digital Dissertation, (UMI Order No. 8605935).

- สถาบันพระปกเกล้า. (2548). การปกครองท้องถิ่นไทย. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก <http://kpilearning.com/learning>
- (2551). การให้บริการสาธารณะโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นเมื่อ 29 ธันวาคม 2551, จาก <http://kpi.ac.th/>
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2544). นโยบายสาธารณะ แนวคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สิวพร สุขเอียด. (2553). การปกครองส่วนท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2553, จาก <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki>
- สุภาพร พิศาลบุตร. (2548). การวางแผนและการบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2546). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร : แนวคิดในการวางแผน. ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิน รพีพัฒน์. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข.
- องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ. (2554). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2554 – 2556). (อัคราณา).
- อภิญา กังสนารักษ์. (2544). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับ คณะของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Fomaroff, A. (1980). **Community Involvement in Health System for Primary Health Care.** Geneva : World Health Organization.
- Koufman, H.F. (March 1949). **Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities.** Agricultural Experiment Station Bulletins.
- Reeder, W.W. (1974). **Some Aspects of the Information Social Participation of Farm Families in New York State.** Doctoral Dissirtation, Cornell Uninerssty. Available from : UMI ProQuest Digital Dissertations, (UMI Order No. 8605935).

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้จึงขอบความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๕๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๕๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๕๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวมินทร์ ประชานันท์

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ใช้วิชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเอียว เปரியสม

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขออนุญาตจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการ ทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๓ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๓ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณเอียว เปรียบสม

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๓ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธีรศักดิ์ ศรีนิลภักดิ์

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๓, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๒๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณธีรศักดิ์ ศรีนิลค์

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน ตะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๔๐๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านเพ

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๔๐๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านเพ

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่ย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๑๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง . ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๑๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔

เรื่อง . ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ

ด้วย นางกาญจนา ไชยคำมิ่ง นักศึกษา ระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ตั๋ว ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการทำการค้นคว้าอิสระของหลักสูตรการศึกษา
ระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ข้อมูล
ต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาและรวบรวมในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการจะไม่มีผลกระทบในแง่ลบแก่
ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลที่เป็นจริงหรือสอดคล้องกับ
ความเป็นจริง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้มีประสิทธิภาพและ
สอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนและชุมชนต่อไป ทั้งนี้หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่าน
เป็นอย่างดียิ่งทางผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ	ชาย	หญิง
2. อายุ	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี
	36 - 41 ปี	42 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	อื่น ๆ (ระบุ)	
4. อาชีพ	เกษตรกร	ค้าขาย
	ข้าราชการ / พนักงานรัฐ	ลูกจ้าง/ พนักงานอื่นของรัฐ
	ธุรกิจส่วนตัว	อื่น ๆ (ระบุ)
5. สถานภาพ/สมรส	โสด	สมรส
	อื่น ๆ (ระบุ)	

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการทำการค้นคว้าอิสระของหลักสูตรการศึกษา
ระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ข้อมูล
ต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาและรวบรวมในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการจะไม่มีผลกระทบในแง่ลบแก่
ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลที่เป็นจริงหรือสอดคล้องกับ
ความเป็นจริง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาตำบลให้มีประสิทธิภาพและ
สอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนและชุมชนต่อไป ทั้งนี้หวังว่าคงได้รับความกรุณาจากท่าน
เป็นอย่างดียิ่งทางผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ	ชาย	หญิง
2. อายุ	18 - 25 ปี	26 - 35 ปี
	36 - 41 ปี	42 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น
	มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	อื่น ๆ (ระบุ)	
4. อาชีพ	เกษตรกร	ค้าขาย
	ข้าราชการ / พนักงานรัฐ	ลูกจ้าง/ พนักงานอื่นของรัฐ
	ธุรกิจส่วนตัว	อื่น ๆ (ระบุ)
5. สถานภาพ/สมรส	โสด	สมรส
	อื่น ๆ (ระบุ)	

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน
ตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมที่ระดับการมีส่วนร่วมที่เป็นจริง
ของท่าน

ระดับการมีส่วนร่วม	6	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
	5	หมายถึง	ระดับมาก
	4	หมายถึง	ระดับปานกลาง
	3	หมายถึง	ระดับน้อย
	2	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
	1	หมายถึง	ไม่มีส่วนร่วม

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					ไม่มี ส่วน ร่วม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา						
1	มีส่วนร่วมในการคัดเลือกแกนนำประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา						
2	มีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่ในการร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น						
3	มีส่วนร่วมในการชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนเก็บข้อมูล						
4	มีส่วนร่วมในการวางแผนเก็บข้อมูลของชุมชน						
5	มีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน						
6	มีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน						
7	มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน						
8	มีส่วนร่วมในการศึกษาศักยภาพของชุมชน						
9	การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาของชุมชน						

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน
ตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วมที่ระดับการมีส่วนร่วมที่เป็นจริง
ของท่าน

ระดับการมีส่วนร่วม	6	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
	5	หมายถึง	ระดับมาก
	4	หมายถึง	ระดับปานกลาง
	3	หมายถึง	ระดับน้อย
	2	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
	1	หมายถึง	ไม่มีส่วนร่วม

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					ไม่มี ส่วน ร่วม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนา						
1	มีส่วนร่วมในการคัดเลือกแกนนำประชาชนในพื้นที่เพื่อร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา						
2	มีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่ในการร่วมประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น						
3	มีส่วนร่วมในการชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจก่อนเก็บข้อมูล						
4	มีส่วนร่วมในการวางแผนเก็บข้อมูลของชุมชน						
5	มีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน						
6	มีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลชุมชน						
7	มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน						
8	มีส่วนร่วมในการศึกษาศักยภาพของชุมชน						
9	การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาของชุมชน						

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
10	การมีส่วนร่วมในการสรุปทเรียนของชุมชน						
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนา						
11	มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต.						
12	มีส่วนร่วมให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
13	มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคประชาชนในการ ชี้แจงทำความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. กับผู้นำชุมชนและประชาชน						
14	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมสถานที่ในการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
15	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอความต้องการของชุมชนของท่านในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
16	มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาและจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
17	มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ / กิจกรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
18	มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการและมีการบรรจุโครงการ / กิจกรรม ไว้ในแผนพัฒนา อบต. ครบทุกโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นข้อเสนอของประชาคม						

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					ไม่มี ส่วน ร่วม
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
10	การมีส่วนร่วมในการสรุปทเรียนของชุมชน						
	ด้านการจัดทำแผนพัฒนา						
11	มีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต.						
12	มีส่วนร่วมให้ข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
13	มีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคประชาชนในการชี้แจงทำความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. กับผู้นำชุมชนและประชาชน						
14	มีส่วนร่วมในการสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมสถานที่ในการจัดทำเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
15	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อเสนอความต้องการของชุมชนของท่านในการจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
16	มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาและจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
17	มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ / กิจกรรม เพื่อจัดทำแผนพัฒนา อบต.						
18	มีส่วนร่วมในการเสนอความต้องการและมีการบรรจุโครงการ / กิจกรรม ไว้ในแผนพัฒนา อบต. ครบทุกโครงการ/กิจกรรม ที่เป็นข้อเสนอของประชาคม						

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
	ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ						
19	มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้าง ถนน ไฟฟ้า งานพัฒนาแหล่งน้ำ						
20	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการด้านพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพในชุมชน						
21	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ / กิจกรรม ด้านการศึกษา ศาสนา กีฬาและวัฒนธรรม เช่น ทุนการศึกษา อุปกรณ์ด้านการศึกษา การแข่งขันกีฬา งานประเพณีต่างๆ						
22	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น โครงการปลูกป่าสองข้างทางตามพระราชเสาวนีย์						
23	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น โครงการเฝ้าระวังรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน						
24	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมด้านการส่งเสริมเกษตร เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง						
25	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมด้านสาธารณสุข เช่น โครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก						

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
	ด้านการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ						
19	มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้าง ถนน ไฟฟ้า งานพัฒนาแหล่งน้ำ						
20	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการด้านพัฒนาอาชีพแก่กลุ่มอาชีพในชุมชน						
21	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ / กิจกรรม ด้านการศึกษา ศาสนา กีฬาและวัฒนธรรม เช่น ทูตการศึกษา อุปกรณ์ด้านการศึกษา การแข่งขันกีฬา งานประเพณีต่างๆ						
22	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น โครงการปลูกป่าสองข้างทางตามพระราชเสาวนีย์						
23	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น โครงการเฝ้าระวังรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน						
24	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านการส่งเสริมเกษตร เช่น โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวนาปรัง						
25	มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านสาธารณสุข เช่น โครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก						

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีส่วนร่วม
26	ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประเมินผล โครงการของ อบต.						
27	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประเมินผลของ อบต.						
28	มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและตัวชี้วัดใน การประเมินผลโครงการของ อบต.						
29	มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงาน ต่าง ๆ ตามโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ใน แผนพัฒนา						
30	มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ การติดตาม ประเมินผลโครงการให้กับประชาชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงการติดตาม ประเมินผลแผนและ โครงการ/กิจกรรม						

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					ไม่มีส่วนร่วม
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
26	ด้านการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการประเมินผลโครงการของ อบต.						
27	มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการประเมินผลของ อบต.						
28	มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและตัวชี้วัดในการประเมินผลโครงการของ อบต.						
29	มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานต่าง ๆ ตามโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนา						
30	มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ การติดตามประเมินผลโครงการให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงการติดตามประเมินผลแผนและ โครงการ/กิจกรรม						

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	158.9667	81.4816	.5003	.8980
A2	158.9333	81.9954	.5098	.8981
A3	159.0000	80.0690	.5312	.8973
A4	158.9333	80.8920	.6342	.8962
A5	159.0667	79.8575	.5625	.8967
A6	158.9667	81.6885	.4795	.8984
A7	158.9667	80.5851	.5910	.8965
A8	158.8667	82.3264	.3695	.9004
A9	158.9333	82.0644	.3280	.9017
A10	158.8333	81.9368	.5203	.8979
B11	158.9333	81.4437	.4493	.8989
B12	158.8000	82.3724	.4773	.8986
B13	158.7333	83.7195	.3406	.9006
B14	158.8333	82.0057	.5125	.8980
B15	158.7333	83.1678	.3481	.9005
B16	159.0333	80.7920	.4359	.8993
B17	158.9667	80.9299	.4986	.8980
B18	158.9333	81.3747	.4147	.8997
C19	158.9333	82.2023	.3457	.9010
C20	158.9667	80.5851	.5910	.8965
C21	158.9000	80.2310	.5594	.8968
C22	158.9333	81.3747	.4555	.8988
C23	158.9000	82.0241	.3960	.8999
C24	158.9000	82.7138	.3342	.9010
C25	159.0333	79.8954	.5517	.8969
D26	159.0000	79.9310	.5008	.8980
D27	159.0333	80.6540	.4470	.8991
D28	158.9000	81.3345	.5110	.8979
D29	158.9667	81.6195	.4355	.8991
D30	158.7000	84.1483	.3008	.9011

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	158.9667	81.4816	.5003	.8980
A2	158.9333	81.9954	.5098	.8981
A3	159.0000	80.0690	.5312	.8973
A4	158.9333	80.8920	.6342	.8962
A5	159.0667	79.8575	.5625	.8967
A6	158.9667	81.6885	.4795	.8984
A7	158.9667	80.5851	.5910	.8965
A8	158.8667	82.3264	.3695	.9004
A9	158.9333	82.0644	.3280	.9017
A10	158.8333	81.9368	.5203	.8979
B11	158.9333	81.4437	.4493	.8989
B12	158.8000	82.3724	.4773	.8986
B13	158.7333	83.7195	.3406	.9006
B14	158.8333	82.0057	.5125	.8980
B15	158.7333	83.1678	.3481	.9005
B16	159.0333	80.7920	.4359	.8993
B17	158.9667	80.9299	.4986	.8980
B18	158.9333	81.3747	.4147	.8997
C19	158.9333	82.2023	.3457	.9010
C20	158.9667	80.5851	.5910	.8965
C21	158.9000	80.2310	.5594	.8968
C22	158.9333	81.3747	.4555	.8988
C23	158.9000	82.0241	.3960	.8999
C24	158.9000	82.7138	.3342	.9010
C25	159.0333	79.8954	.5517	.8969
D26	159.0000	79.9310	.5008	.8980
D27	159.0333	80.6540	.4470	.8991
D28	158.9000	81.3345	.5110	.8979
D29	158.9667	81.6195	.4355	.8991
D30	158.7000	84.1483	.3008	.9011

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .9018

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .9018

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

185705

ชื่อ	กาญจนา ไชยคำมิ่ง	วท 352.14
วัน เดือน ปี เกิด	31 มีนาคม 2524	กม ๒๐๗ ศ. 2
สถานที่เกิด	70 หมู่ 1 บ้านคอกกล้า ตำบลคอกกล้า อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	๒๐๘ น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	70 หมู่ 1 บ้านคอกกล้า ตำบลคอกกล้า อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ตำแหน่ง นักบริหารงานทั่วไป สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดบุรีรัมย์	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนปทุมรัตต์ พิทยาคม อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมรัตต์ พิทยาคม อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2544 บริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครรราชสีมา พ.ศ. 2546 บริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2554 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	

ประวัติย่อของผู้วิจัย

185705

ชื่อ	กาญจนา ไชยคำมิ่ง	วท 352.14
วัน เดือน ปี เกิด	31 มีนาคม 2524	กช ๒๐๗ ค. 2 ๒๐๕ ๔
สถานที่เกิด	70 หมู่ 1 บ้านดอกลำ ตำบลดอกลำ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	70 หมู่ 1 บ้านดอกลำ ตำบลดอกลำ อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด	
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ตำแหน่ง นักบริหารงานทั่วไป สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนปทุมรัตต์ พิทยาคม อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมรัตต์ พิทยาคม อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2544 บริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา พ.ศ. 2546 บริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2554 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	